

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—
V upravi prejemov mesečno K 1-50

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petlivrstna (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenoma nedelje in
praznike, ob 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Govor poslanca dr. Kreka

v državnem zboru dne 16. novembra t. l.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Visoka zbornica!

Ne samo predmet, o katerem sedaj razpravljamo, ampak tudi način, kako ga mnogi obdelujejo, pomeni mizerijo. Z ozirom na to, da so o tej stvari člani našega kluba že meritorno govorili, si dovoljujem nastopiti le z nekaj splošnimi opazkami. Najprej konstatiram žalostno dejstvo, da tako vsa draginjska debata kakor draginjsko gibanje med ljudstvom kažeta, na kako nizki stopnji stoji narodnogospodarska izobrazba med ljudstvom in tudi med izobraženci. (Zelo resnično!) Mi vidimo, kako v tem oziru mnogi z obžalovanjem vrednim diletantizmom in ideologijo mečejo okoli fraze in udrihnice. Zato je tem težje to vprašanje razjasniti. Jaz si dovoljujem konstatirati, da bi bilo popolnoma napačno, ako bi kdo upal, da se bo dalo gibanje med ljudstvom zadržati s katerimikoli odredbami postavnega ali upravnotehniškega značaja. Te postavne ali upravne odredbe niso po tem, da bi izpolnile to, kar mase pričakujejo. Vendar se pa zavarujem proti temu, kakor da bi v kakršnemkoli zmislu zastopal stališče, da se draginja strankarskopolično izrablja, kajti ta očitek je fraza. Vsaka stranka, ki ima kaj samozvesti in zaupanja sama vase, mora biti prepričana, da so njena načela prava, iz česar sledi, da leži strankarsko politično izrabljanje v naravi strankarstva samega, kar pa velja tudi za vlado, ki tudi ni nič več kakor stranka (Pritrjevanje.), v kolikor ima določen program ali pa je stranka vsled tega, ker stoji tu brez vsakega programa (Veselost.), torej ima program brezprogramnosti.

Iz tega stališča torej presojam vso debato, ki se je vršila in se bo še vršila glede draginjskega vprašanja. Vendar pa bi navedel nekaj konkretnih primer, da pokažem, kako ma'na je narodnogospodarska izobrazba, kakor sem že prej poudarjal, med našim ljudstvom in tudi med izobraženci. Že beseda »prosta trgovina«, poim, načelo proste trgovine, ki tvori podlago mnogim protidraginjskim predlogom, je nekaj takega, kar se po mojem mnenju zelo diletantsko razumeva. Gospodje! Ali imamo danes kako prostotrgovinsko državo, danes, ko državam, ki so po imenu svobodnotrgovinske, le zaradi tega ni treba uvesti varstvene carine, ker se naslanjajo na močno mornarico in armado? Ali ni danes vojaška sila močnejša kakor varstvena carina? Mi o prosti trgovini dandanes sploh ne moremo govoriti. Omenjam samo mimogrede, da v državi, v kateri naj se prosta trgovina šele uvede, trgovina in obrt svoje izdelke mnogo težje prodajata in da je vsled tega konkurenca toliko večja, da so krize toliko močnejše in da mora vsled tega nujno trpeti splošna blaginja, v prvi vrsti delavci in konsumenti. Jaz vprašam: Je li Avstrija zadosti močna, da more prenašati silnejši in dražji militarizem? Zakaj to je čisto jasno, da pomeni pri nas in sploh v moderni državi prostotrgovinsko gibanje pomnožitev in podražitev militarizma, kar je gotovo tako s stališča posamezne države kakor s stališča svetovnega miru, za katerim težimo, treba obsojati.

Tudi poim »gospodarske svobode« se popolnoma zmotno uporablja. Gospodje! gospodarske svobode ni danes nikjer več najti; danes, v dobi kartelov in trustov, govorijo o svobodni konkurenci, to je po mojem mnenju obsoletna stvar. To je nekaj bilo načelo, danes pa je fraza. Pri tej priliki bi se dalo veliko govoriti tudi o industrializaciji države in posameznih dežel. Industrializacija je v deželah, kjer je malo industrije, po mojem prepričanju nemo-

goča, če se preje ne ukroti potom močne kartelne postave zlodela kartelov (Zelo prav!), in sicer iz tega preprostega razloga, ker more v deželah, ki nimajo veliko kapitala in industrije, industrializacija začeti le s takozvano dalje-izdeljujočo industrijo, ker rabi ta menj kapitala in na domačem trgu lažje dobi odjemalcev kakor ona industrija, ki izdeluje polfabrikate in takozvane izdelke v masah ali sirovo blago. Industrializacija je torej le tedaj mogoča, če se omogoči, da uspeva dalje-izdeljujoča industrija. Ravno to pa onemogočujejo karteli, ker draže sirovo blago in polfabrikate. Dokazov za to pri tej priliki ne bom navajal, jih je pa veliko. Meni se zato zdi, kakor da bi se na oni-le strani rogali, če na eni strani označujejo industrializacijo za cilj naše gospodarske postavodaje in našega gospodarskega gibanja, obenem pa trdijo, da ni mogoče z urejujočo kartelno postavodajo priti kartelom do živega.

Pri besedi »industrializacija« pa moram pribiti tudi sledeče: Industrializacija sama na sebi narodnega gospodarstva ne more urediti (Zelo resnično!), treba je preje ustvariti temelje (Dr. Heilinger nekaj zakliče.), da se bo omogočila organizacija industrije, ki bi lahko ustvarila zelo veliko dobrega, ako bi se ji prava smer dala. (Medklici poslanca dr. Heilingerja.)

Nadalje hočem poudariti, da se je pri vsem tem gibanju res pokazalo, da se pomen kmečkega stanu za gospodarsko življenje premalo vpoštevata. (Čisto res!) Jaz bi le to omenil, da ravno majhno kmetijstvo, majhni kmet . . . (Mnogostevilni, živahni medklici posl. dr. Heilingerja. — Ugovori.)

Podpredsednik dr. German (zvoni): Prosim, da se gospodje ne razgovarjajo!

Poslanec dr. Krek: Zdi se mi . . . (Dolgotrajni medklici posl. dr. Heilingerja. — Živahni ugovori.)

Podpredsednik dr. German (zvoni): Gospod kolega Heilinger, vi nimate besede!

Poslanec dr. Krek: Zdi se mi, da čas parlamentarnih posvetovanj še ne spada med podražene izdelke, ker sicer bi ne čuli takih neumestnih opazk. (Živahno odobravanje. — Ponovni medklici poslanca dr. Heilingerja.) Jaz ne vem, kakšno zvezo imajo te opazke z mojim govorom . . . (Veselost. — Medklici poslanca dr. Heilingerja.) Jaz sem samo poudarjal, da manjka ljudstvu in izobražencem narodnogospodarske izobrazbe. (Čisto res!) — Ponovni medklici in prekinjevanja od strani poslanca dr. Heilingerja. — Živahni ugovori in nemir.)

Podpredsednik dr. German (zvoni): Prosim za mir, gospodje! (Nadaljnji živahni medklici poslanca dr. Heilingerja. — Živahni ugovori.)

Poslanec dr. Krek: Ali smem morebiti zdaj govoriti dalje, gospod dr. Heilinger? (Medklici poslanca dr. Heilingerja.)

Naše narodno gospodarstvo se veliko hitreje razvija kakor postavodaja in uprava, ki bi morala narodno gospodarstvo pravzaprav voditi. Iz tega razloga ima vsaka oslabeitev parlamentarizma najslabše posledice. (Poslanec dr. Heilinger: Zato naj pa vlada parlamenta zmiraj ne razpušča; to je zdaj kar sistem postal!) Ljubi kolega, tudi to pomeni nevarnost za parlamentarizem, ako kdo ne more mirno prenašati, če se posamezne stranke svobodno izražajo. (Živahno odobravanje.) Mislim, da imam ravno jaz pravico to pripomniti. Od naše strani se je svoj čas predlagalo, naj se poslovni red radikalno izpremeni. Opombe gospoda dr. Heilingerja mi dajejo prav poseben povod (Medklici poslanca dr. Heilingerja), da to poudarjam: če bi se bil svoj čas moj predlog sprejel, bi bili taki prizori in ekscesi nemogoči. (Pritrjevanje.) Pokazalo se je, da je bila napaka, da ni zbornica predloga sprejela tako, kakor sem ga bil jaz stavil. (Pritrjevanje.) Le

poslovna reforma. (Nadaljnji medklici poslanca dr. Heilingerja. — Razburjenje in ugovori.)

Podpredsednik dr. German: Gospod kolega Heilinger, vi nimate besede.

Poslanec dr. Krek (nadaljuje): Močan poslovnik . . . (Živahni medklici poslanca dr. Heilingerja.) Jaz mislim, da k orodju, ki ga poslanec potrebuje za izvrševanje svojega mandata, pasji bič in revolver ne spadata, toda, prosim, povejte mi, kako se je mogoče ubraniti takega postopanja, kakor ga vidimo pri poslancu dr. Heilingerju? (Medklici poslanca dr. Heilingerja. — Predsednik zvoni.) Gospod predsednik, dokler ne napravite miru, ne bom naprej govoril.

Podpredsednik dr. German (zvoni): Prosim gospoda govornika, naj nadaljuje.

Poslanec dr. Krek: Jaz hočem konstatirati, da je ljudsko gibanje v draginjskem vprašanju v gotovem oziru upravičeno. Ljudstvo namreč čuti, da država s svojo trgovinsko, tarifno in davčno politiko vse narodno gospodarstvo vodi in da ima zato ljudstvo v času draginje pravico zahtevati od države pravnega varstva. Zakaj vprašanje, za katero zdaj gre, je pravovarstveno vprašanje. Če pojmujemmo državo kot pravno državo, potem mora država vsem svojim članom zagamčiti pravno varstvo in v tem oziru je načelo proste konkurence nekaj podrejenega. Država ščiti posameznika zoper tatvino, rop, goljufijo in druga nasilja, v gospodarskem življenju pa se taka nasilja dopuščajo. Jasno je, da je posameznik, kar se tiče proizvodnih razmer in trgovskih navad, veliko slabšeji in velikobolj potreben pomoči, kakor če gre za to, da se ubrani fizičnih nasilstev na svoj osebo. Borzne navade so posamezniku veliko manj znane kakor mišično delovanje. Jasno je torej, da je treba dati gospodarsko oškodovanemu in zatiranemu možnost, da nastopi zoper nasilnosti od strani producentov in trgovine in se jih brani. Zato je popolnoma razumljivo, da zahteva ljudstvo od države remedure. K temu pa moram tole pripomniti: To ljudsko gibanje pa kaže tudi nekaj pojavov bolehnosti, nekaj nevdržljivosti. Prebivalstvo ne želi namreč samo tega, da mu država kot voditeljica narodn. gospodarstva nudi v gospodarskem življenju pravnega varstva, ampak teži tudi za tem, da bi država vsakega nastavila in mu pokojnino preskrbela. (Pritrjevanje.) Ta stran ljudskega gibanja je po mojem mnenju pač najžalostnejša. (Pritrjevanje.) Nahajamo se v času, ko vse zapušča kmete in dere v mesta, tako da so nekatere pokrajine že naravnost razljudene, in v mnogih slučajih je vzrok ta, da ljudje hlepe po tem, da jih država kam nastavi. Ta stvar je tem žalostnejša, čemolj se tega zla nalezajo tudi ženske (Zelo res!); v bližini mest in v industrijskih krajih vzame ženska za moža veliko rajše železniškega čuvaja, diurnista ali pa orožnika, kakor pa kmeta. V tem oziru bi morala postavodaja poseči vmes s tem, da preskrbi za primerna izobraževalna sredstva, zlasti za gospodinjsko izobrazbo deklet. Nadalje pa je v tem oziru naloga postavodaje: razširjenje prepovedi odiranja na blagovno oderuštvo, omejitev in ureditev izseljevanja, posebno pa kartelni zakon.

O kartelih sem že govoril. Ljudstvo in tudi mnogi poslanci zahtevajo, naj se ustanovi nekaj urad, kakor so bili rimski edili, ki bi izvrševal tržno policijo, določeval take itd. Take odredbe so pa v tej obliki težko mogoče, mogoče pa je dati kartelom pravo smer, z močno kartelno postavo na eni strani industriji omogočiti, da se primerno organizira in ustvari za tako organizacijo trdno pravno podlago, na drugi pa odstraniti zle izrastke kartelstva. Jaz poudarjam, da bo tista država, ki bo že zgođej moč dobrega pri kartelih izrabila, moč slabega pa ukrotila, kot pla-

čilo prevzela vodstvo med narodi. (Živahno pritrdjevanje.) In če bi bila Avstrija v tem oziru prva, ne bo to v našo škodo.

Omeniti pa moram tudi vlado. Mi nimamo poljedelskega ministra, ampak vodja poljedelskega ministrstva je Njegova ekselencija gospod poljski krajanjski minister. Ta stvar se pravzaprav ne da tako lahko razumeti. Jaz mislim, če lahko poprešamo poljedelskega ministra (ker kakor nekateri pravijo, stoluje naš poljedelski minister na Ogrskem), bi morebiti njegove posle lahko prevzel Njegova Eks. gospod minister za deželno brambo (Živahna veselost.), ki ima interes na tem, da imamo močan kmečki stan. (Poslanec dr. Šusteršič: Ta edini!) Da, skoro je on edini! Kar se pa tiče odvisnosti naše vlade od Ogrske, kar igra zdaj glavno vlogo pri tem vprašanju, bi jaz to takole definiral: Postopanje, zoper katero se zdaj borimo, način, kako se mažarska težnja po moči javlja, to je (Poslanec dr. Šusteršič: Simptom!) simptom, bolezen leži globlje. (Tako je!) Ogrska noče ščititi našega poljedelstva, ampak hoče od naše vlade nekaj izsiliti. (Živahno odobravanje in ploskanje.) V tem oziru soglašam z gospodi, če hočejo namreč iti stvari do dna in kot vzrok vseh teh stvari, kot vzrok, zakaj so naše vlade vse tako slabe, mažarska pa močna, spoznati dualizem, sedanji dualistiški princip. Samo v enem slučaju proti Ogrski revoltirati, to je izgubljen čas, škoda za trud.

Jaz ne spadam k tistim, ki trdijo, da je treba iskati vzroka za draginjo večidel v tem, ker delavno ljudstvo razvija prevelik luksuz. Eno pa moram konstatirati: Preveč se pije! To je res. V tem oziru ne morem nobenega stanu izvesti. V draginjski debati bi bilo pač popolnoma na mestu, ako bi se govorilo o potrebi postave zoper pijančevanje. Jaz sicer vem, da bi pridigoval gluhim ušesom in da bi nič ne koristilo, toda jaz izpolnjujem svojo dolžnost, če na to opozorim. (Odobrovanje.) Preveč se pije, premalo se pa bere, premalo študira in tudi premalo je. Mase ljudstva se gotovo premalo hranijo. Kje so časi, ko so se hlapci, kakor nam pripovedujejo kronike iz 14. in 15. stoletja, pritoževali, če niso dobili zvečer dveh vrst mesa! Tudi na deželi se pojé neprimereno manj mesa kakor v prejšnjih časih. To je gotovo. Stanovanja so splošno tudi slaba in sicer ne velja to samo za delavsko ljudstvo, ampak tudi za prebivalstvo na kmetih. Morebiti se v marsikaterem kraju godi v tem oziru kmečkemu prebivalstvu slabše kakor mestnemu. (Pritrjevanje.) Tudi v tem oziru vlada mizerija.

Imamo draginjo. V prejšnjih časih so vedno, kadar je šlo za draginjo, poiskali in našli tiste, ki so vsled draginje obogateli in jih kaznovali. Danes pa imenujemo tako obogateneje gospodarski razvoj. (Veselost.) Danes pravijo: to je nujno itd. Mi vemo, da je Diodor let 301. vsako prekoračenje cene kaznoval s smrtjo in da je Zeno l. 483. vsako zvezo podjetnikov, ki je povzročila umetno zvišanje cen, kaznoval s konfiskacijo premoženja in z izgonom za celo življenje. Pri nas pa ne moremo ustvariti niti poštene postave glede na denarno oderuštvo. (Poslanec dr. Heilinger: Sladkorni kartelisti sedijo v gosposki zbornici! — Dr. Šusteršič: Na železninske karteliste tudi ne smete pozabiti!) Ker se je napravila ta opomba, hočem še nekaj povedati. Vlada išče denarja za železničarje. Ne ve, kje bi ga dobila. Če bi se tudi pri nabavljanju vagonov, sploh pri nabavljanju za železnico potrebnih predmetov, omogočila konkurenca inozemstva in bi se mogla ta konkurenca izrabiti, potem bi lahko vsako leto do deset milijonov prihranili. (Pritrjevanje.) Zdaj pa se nahaja v izvršilni odredbi paragraf, ki pravi, da se smejo posamezne firme potem, ko so stavile svoje oferte, v slučaju, da so oferti iz inozemstva nižji, pogajati glede na znižanje že postav-

Ijenh cen. To pomeni toliko, da se inozemske tvrdke sploh ne bodo udeleževale konkurence (Zelo resnično!) in vsled tega moramo svoje vagone itd. vedno veliko dražje kupiti. V tem oziru je dolžnost vlade, razmere izpremeniti. Sicer pa bi, kar se tiče vlade, o kateri ravnokar govorimo, poudaril, da vlada med njo in ljudsko zbornico v resnici veliko nesoglasje. Vlada je vrhunec birokracije, mi smo pa ljudska zbornica. To se ne sklada! Dokler bo imela birokracija v tem smislu v rokah moč, tako dolgo ne bo prišla ljudska zbornica do veljave. Gospodje! Zakaj gre pri ustvarjanju različnih večin? Ali more danes kaka večina določen program imeti, na primer program, da se udeležijo gotove socialne reforme? Ne! Gre se vedno le za večine ad hoc, da se votirajo državne potrebščine. Te je tudi treba dovoliti, to se samoposebi razume, toda to ni edina stvar in za nas tudi ne glavna. Draginjska debata je pravzaprav vso mizerijo le še povečala. Zakaj pokazalo se je, da ni pri najvažnejših vprašanjih, ko gre za ljudski blagor, v tej zbornici nobene moči, nobene energije. (Poslanec dr. Heillinger: Ker nimamo parlamentarnega ministristva!) Ne! parlamentarno ministristvo bi bilo še slabše kakor uradniško. Pri tej konstelaciji strank je mogoče le uradniško ministristvo.

Prihajam h koncu. Imamo draginjo. Iz draginje se bodo naravno razvile krize, nastala bo brezposelnost, zakaj draginja pomeni oslabiljenje konsumentov, oslabiljenje konsumentov pa ima za posledico oslabiljenje razpečavanja. To pomeni krize, pomeni brezposelnost. Svet se razdeljuje, Avstrija pa zaostaja. Kaj je storiti? Tu bi citiral besede nekega kitajskega modrijana, ki jih navaja Meline: »Javni blagor je podoben drevesu: poljedelstvo je korenina, industrija in trgovina so veje in listje; ako korenina oslabi, odpadejo listi, krhajo se veje in se odlomijo in drevo pogine.« Gospodje! Ne bom delj o tem govoril, toda hočem povdariti to, do česar so prišli tudi že socialistični misleci, kakor na primer Vandervelde: Vsa ta gibanja bodo rodila v javnosti prejalislej klic, ki se glasi: N a z a j h g r u d i ! (Zivahno odobravanje in ploskanje.)

Italijansko-turška vojska.

V Afriki.

»Agenzia Stefani« poroča 20. t. m. iz Tripolisa: Danes ni nič novega. Vreme je lepo. Iz Tobruka se poroča 16. t. mes.: Naši vojaki so razdrli del brzojavne zveze, ki vodi v Solhun. Arabci, ki so jim poveljevali turški častniki, so napadli naše vojake. Mi smo imeli tri ranjence, sovražnik je imel zelo velike izgube. Poročila iz Derne potrjujejo, da je napadel sovražnik ponoči 17. t. m. naše postojanke, a je bil odbit. Mi smo izgubili štiri moše, sovražnik je izgubil veliko mrtvih in ranjencev. To poročilo zopet dokazuje, da Lahi še niso niti gospodarji Tripolisa, Tobruka in Derne, kdaj še postanejo gospodarji cele Tripolitanije in Barke!

Laške vojne ladje v Rdečem morju.

Iz Carigrada se poroča, da je došlo turškemu vojnemu ministristvu poročilo, da sta dve laški vojni ladji bombardirali Akabo ob Rdečem morju in poškodovali mesto. To je zopet »velikansko« laško junaštvo.

Turki o laški akciji v Arhiplu.

Dunajski turški zastopnik je obvestil naš zunanji urad, da se mora Turčija glede na napovedano akcijo Italije v Arhiplu pripraviti na skrajno obrambo in da bodo lahko te priprave ovirale mednarodno paroplovbo.

Italija in časopisje.

Italijanska vlada je poizkusila pomirjevalno vplivati, ker del inozemskega časopisja ostro napada Italijo. Italija se je pa prepričala, da je ostalo vplivanje brezuspešno in je sklenila na nemški nasvet listom o vojski več poročati, kakor je poročala do zdaj. V Italiji sami pa divja laško časopisje proti pisavi nelaških listov. Na milanskem kolodvoru so prepovedali prodajati »Simplicissimus« in »Lustige Blätter«. Milanski prefekt je pa zagrozil dopisniku nekega laškega nemškega lista, da ga bo izgnal iz Italije.

V Turčiji

so izgnali iz Smirne laške uradnike turške tobačne režije. V Carigradu so zaprli tiste turške vojaške zdravnike, ki so se pripeljali iz Italije v Carigrad. Tripoliški turški poveljnik je namreč poročal v Carigrad, da so zdravniki ostali v Tripolisu, mesto da bi bili sledili turškim vojakom. Zdravnike bo sodilo vojno sodišče. Turčija izvaja najstrožjo cenzuro glede na poročanje o vojnih dogodkih. Vsakemu turškemu

poštnemu uradu je pridelen častnik generalnega štaba, ki kontrolira vsebino depeš. Najstrožje je prepovedano poročati o potih, po katerih hodijo turški častniki v Tripolis in kje se dovaža Turkom municija, daš zna ves svet, da se pošilja Turkom pomoč v Tripolitanijo deloma čez Egipt in deloma čez Tunis. Iz Smirne se poroča, da pošilja Turčija veliko vojakov na morsko obrežje.

Proti vipavskemu mesarskemu kartelu.

Vipava, 19. novembra 1911.

V vipavski dolini je petnajst županstev in ravno toliko župnij. Prebivalstvo je gosto naseljeno. Polje zdaleka ne donša dovolj živil. Koruza — polenta je glavni živež. Da se dobi kak vinar, se prodaja tudi mleko — edina tečna in zdrava hrana. Vsled nezadostne hrane močno gospodari malokrvnost, jetika, škrofuloza. Nujna potreba je, da bi ljudje, tudi priprosti, uživali več mesa. Kupiti morajo tako skoro ves živež, zakaj ne bi kupovali več mesa! Toda kako bo ubogi kmet kupoval meso, ki je tako drago. Meso je v naši dolini monopol dveh mesarjev, Bizjaka v St. Vidu in Hrovatina v trgu. V obeh hišah je tudi gostilna, v obeh gnezdo tradicionalnega liberalizma, stari Bizjak (analfabet) in Hrovatin sta bila tudi župana. Mesar, gostilničar in župan obenem je znana signatura liberalnih županov. To je trojni studenec, iz katerega teče ljudski denar v žepe takih bogatinov. Zato se sedaj zlasti Hrovatin tako neutrudljivo žene, da ostane v trgu še nadalje liberalno županstvo. Nihče ne spusti rad iz rok zlatih studencev.

Zoper odirajoče karte grede v boj naši ljudski poslanci, treba bo tudi nekaj storiti zoper naš mesarski kartel.

Po zadržgah, zlasti posojilnicah, smo se rešili denarnih oderuhov in edino zadržga nam more rešiti tako potrebno živilo — meso.

Samo nekaj razlogov za potrebo in možnost zadržgane mesnice. — Mesarja dvigata cene, kakor se jima ljubi. Vzeti moraš, kar ti odseka; če nočeš, pa pojdi! Ako spregovoriš ponižno besedico, pa zrohni in prekolne tebe in meso. To je znano zlasti od šentviškega mesarja, ki je že »klerikalcu« seveda kar na kratko meso odpovedal. Huji in zvitejši pa je Hrovatin, če prav ima dobro meso, a drago. V katerikoli občini so volitve, gotovo je tam Hrovatin, ki hodi iz hleva v hlev, češ, da teleta kupuje. Hrovatin je hudo znamenje za volitve, kakor je močerad, ki koraca čez pot, hudo znamenje za deževno vreme. Vsakemu kmetu da jasno čutiti: Ako ne voliš z nami, ne bom več kupoval telet od tebe. Ali ni največja nespamet trpeti ta terorizem! Zato na dan zadržgane mesnice! Bizjak bo vljudnejši in Hrovatin se bo raztopil v svoji lastni sladkosti. Meso bo ceneje, kupil boš, kar boš zahteval, kmet-zadržgane bo gospodar zadržge, kmet bo prodajal v svojo zadržgo, kupoval v svoji zadržgi. Dobiček ne bo lezel v roke vsemogočnega mesarja. — Ugodnost za zadržgano mesnico je velika. V zadržgo bi stopili vsi oni iz cele doline, ki bi odjemali meso. Prometno zvezo imamo vsak dan z vozom v skoro vse vasi od Lozice do Vrhpolja in ta zveza se v kratkem še razširi. Tako bi prišlo vsak dan sveže meso iz zadržgane mesnice, ki bi bila kjerkoli že, v Lozice, St. Vid, Podrago, Goče, Manče, Lože, Slap, Vrhpolje in seveda tudi trg, ki je v sredi. Ne bi bilo treba dolgih potov v St. Vid ali v Vipavo. Vse sosedne vasi bi prejele meso v omenjenih krajih. V tej zvezi je tudi Branica in postaja Stanijel-Kobdli. — In še nekaj je treba pomisliti. V trg pride gotovo vojaštvo, ki rabi mnogo mesa. Da bi odjemalo meso v zadržgani mesnici, je popolnoma umevno. Država sama rada podpira zadržganištvo in na svoje poslance se tudi lahko zanesemo, da bodo šli zadržgi na roko. — Na vseh poljih se ljudstvo vedno bolj osvaja in si skuša pomagati s samopomočjo, tudi pri tem vprašanju tako važnega živila bo treba nekaj storiti.

AVSTRIJSKA ZIMSKA ESKADRA ODPLULA PROTI JUGU.

Iz Trsta se uradno poroča, da je odplula zimska eskadra naše vojne mornarice, ki je bila vsidrana dva dni pred Trstom, dne 20. t. m. proti jugu.

ZAKAJ NI NAPOVEDALA FRANCOŠKA NEMČIJI VOJSKE?

Ko so bile meseca septembra strune med Nemčijo in Francijo radi Maroka najbolj napete, je izdelal angleški generalni štab skupno s francoskim načrt, po katerem bi naj bili poslali

Položaj „zmagovalca.“

»O mio Dio, mislil sem, da dobim tu samo palme, pa sem dobil bodeči kaktus.«

Mehkejšo postelj si izbrati pač hotel Lah je v Tripoli; ker slajše upal je zaspati tam doli, kot doma zaspi.

Míru mu »žilca« več ni dala, pod palmami b' se rad hladil; polenta ni mu več dišala, le s »toteljni« b' se še mastil.

Ze videl palme tam je v duhu, cediti videl mleko, med, in v svojem mislil je napuhu; to mora moje bit' čim pred.

In pustil dom je, šel nad Turke, da b' z lastne grude jih pregnal; a Turk je gluh za take burke zato pregnati ni se dal.

Namesto »toteljnov« mu »fige« pomolil je takoj pod nos, češ: Lah polento jej in bige a »toteljne«, če nam boš kos!

In Lah, oj ta požrešna para ki ni poznal še turški meč, zdaj doli muči se in gara, za postelj kaktus 'ma bodeč.

Feče.

Angleži Francozom 150.000 do 160.000 vojakov na pomoč. Angleška admirali-teta se je pa uprla temu načrtu vsled česar Francija ni napovedala vojske Nemčiji. Admirali-teta se je bala, da bi Nemčija nalašč vse sile vrgla na angleške polke in bi jih uničila. Ker je poslanec kapitan Faber predbacival vladi, da angleška mornarica za vojsko ni bila pripravljena ga napadajo angleški listi, češ da to ni bilo res in da je bila angleška mornarica popolnoma pripravljena za sprejem Nemcev. Za vojsko, ki bi bila lahko vsak trenutek izbruhnila, so bili Angleži pripravljeni.

VELIKI ŠKANDALI V FRANCOŠKI MORNARICI IN ARMADI.

Vojaški škandalov na Francoškem ni konec. Te dni so stankali delavci v arzenalu pri Lorientu. Delavci niso zapustili, prišli so v arzenal, a delali niso. Stankali so, ker so morali predaleč spravljati obleko. Kljub temu, da so jim takoj ugodili, so stankali s prikrižanimi rokami naprej in pričeli staviti druge zahteve. Orožniki so spravili 1000 delavcev na križarico »Courbet«, a delati niso hoteli, marveč razobesili rdečo zastavo in peli revolucionarne pesmi. Admiral Levgue se je podal na ladjo, da pomiri delavce, a pomiril jih ni, vsled česar je ukazal zasedi ladjo z orožniki in z dvema bataljonoma vojaštva. To je pa delavce tako razgrelo, da so porezali žice, ki vodijo elektriko in telefonske žice. Eno celo uro so bili revolucionarji gospodarji ladje. A škandali se ne dogajajo zgolj v mornarici, marveč tudi v armadi. V Rheimsu je obsodilo porotno sodišče poddesetnika Deschampsja v 20-letno prisilno delo, ker je ukradel strojno puško in jo prodal Nemčiji.

ZAROTE V SRBIJI.

»Politika« objavlja podatke o zaroti »Edinstvo ali smrt«, ki je bila ustanovljena že pred meseci in ki ima 2500 članov, med njimi osobito veliko častnikov. Zarota je imela namen združiti srbstvo. Neki major je pa povzročil v zaroti razkol, ker se je bal, da bi zarota vzpizirjala notranje spletke. — V Toplici se je izvršil političen umor. Ustreljen je bil krajni župan Dragomir Stojanović iz političnih razlogov.

IZ PERZIJE.

»Morninost« poroča, da je došel eksšah v Samnan, tri dni hoda od Teherana.

KURDI PROTI RUSOM.

Kurdi so napadli 20 kilometrov od Chia neko rusko patroljo in nevarno ranili nekega ruskega častnika.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Rusija mobilizira proti Kitajski. Rusija mobilizira svoje vojake, ki se nahajajo v Vzhodni Sibiriji, ker na Kitajskem vedno napreduje anarhija in bodo morale delati na Kitajskem mir velevlasti. »Times« poročajo iz Pekina, da hoče revolucionarna stranka prisiliti dvor, da se poda v Jehol v

prostovoljno prognanstvo. Cesar princeregent in principi so se baje umaknili v staro mesto in jamičijo revolucio-narji za njih življenje.

NEMŠKE VOJNE LADJE SE VEDNO V AGADIRJU.

Nemška križarica »Berlin« se nahaja še pred Agadirjem, kjer ostane toliko časa, dokler ne pritrdi nemško-francoski pogodbi o Maroku francoska zbornica.

BOJ MED TURKI IN ČRNOGORCI.

Pri Pestecu ob črnogorskoturški meji se je vnel boj med turško in črnogorsko patroljo. Ustreljeni so bili trije črnogorski in en turški vojak.

Književnost.

* »Carnio'a«. Izvestja Muzejskega društva za Kranjsko. Uredniki: Dr. J. Gruden, dr. Jos. Mantuani, dr. Gv. Sajovic. Letnik II. Zvezek 4. Vsebine: Janko Barle, Ljubljanski kongres leta 1821 po dnevniku zagrebškega škofa Maksimilijana Vrhovca. — A. Askerc, Francoska posadka na gradu pa Ljubljanci leta 1813. — Bergdirektion Idria, Die erste Okkupation Idrias durch die Franzosen im Jahre 1797. — M. K., Zemljiške razmere po Selški dolini leta 1630. Konec. — Franjo Bučar, O nakladama nekih slovenskih protestantskih knjiga. — J. Hafner, Verzeichniss der bisher in Krain beobachteten Grossschmetterlinge. (Fortsetzung.) — Kajetan Stranitzky, Einiges über krystal. Gyps von Idria. — Slovstvo. — Mali zapiski. Dr. W. Schmid, Hofrat Arnold Luschin von Ebengreuth. — A. Askerc, Kako se je godilo ljubljanskim kadilcem v francoski dobi. — A. Askerc, Raab Anton, doslej neznan župan ljubljanski. — A. Askerc, H kronologija ljubljanskih županov. — A. Askerc, »Veda«. — Karl Kovač, Dodatek k »Beiträge zur Geschichte Krains«. — M. Pajk, Poročilo c. kr. centralne komisije na Dunaju o Kranjski. — M. Pajk, Resselova spominška plošča v Pleterjih. — R. Perušek, O nekaterih imenih livad in krajev. — Corrigenda. — Društvene vesti. Novi člani. — Imenik članov.

Dnevne novice.

+ Občinske volitve v Moravčah. Včeraj so se vršile občinske volitve v Moravčah. Zmagala je S. L. S. v vse treh razredih s sledečimi večinami: razred S. L. S. 82, liberalci 47, 2. razred S. L. S. 135, liberalci 67, 3. razred S. L. S. 267, liberalci 142. Ravno tako so volile vse podobčine S. L. S. Volitve so bile zelo burne, ker se je vrgla liberalna stranka z vso silo v boj in z nekim brutalnim fanatizmom navalila na to občino.

+ Shod Kmečke zveze za ljubljansko okolico se je vršil v nedeljo popoldne v St. Jakobu ob Savi. Bil je dobro obiskan od Pščanov, Podgoričanov in

Šentjakobčanov. Poročal je o delu S. L. S. v državnem zboru in deželnem zboru dr. Ivan Zajec. Ob tej priliki je neusmiljeno bičal po liberalcih, ki so se dosledno upirali reformam v vprid ljudstva. Poročilo so vzeli poročevalci s hvaležnostjo na znanje.

— **Politični bankroter Ivan Hribar** je postal na stare dni »Narodov« po oč. alec. »Slov. Narod« je prinesel namreč dne 11. novembra sledečo notico, ki je očividno plod Hribarjevega peresa: »Profesor, ki si je vzel dopust za agitacijo. Znani Jenko, sedaj profesor v Seretu v Bukovini, je že 14 dni v Cerkljah in agitira za bodoče občinske volitve. Govori se, da si je vzel šesttedenski dopust — radi bolezni. Če je res bolan, kako je to, da se klati od hiše do hiše in agitira? Nam se močno zdi, da je njegova bolezen prav taka, kakršno je imel pred leti. Svoje dni so ga namreč iz Ljubljane premestili v Novo mesto samo zato, da bi mogel v Cerkljah agitirati. Ker je v Novem mestu prav tako zanemarjal šolo, izostajal po cele dni iz šole brez vsakega dovoljenja ter se vozil v Cerklje agitirat, so ga na pritožbo takratnega ravnatelja dr. Fr. Detele premestili v Bukovino. Sedaj pa si je Jenko vzel v Seretu šesttedenski dopust v isto svrhu, zaradi katere je bil že opetovano kaznovan s premeščanjem. Ali je to znano bukovinskemu deželnemu šolskemu svetu?« Kadar zagleda Ivan Hribar profesorja Jenka v Cerkljah, takrat ga obide strah in groza pred tem nevarnim človekom. Profesor Jenko je stalni namreč svoj čas velik greh, ki mu ne bo — nikoli odpuščen, da je l. 1898. in l. 1901. v Cerkljah pri občinskih volitvah pomagal s svojim glasom in uplivom liberalce poraziti. In od tega časa se še liberalna jeza ni podelila. Iz same jeze in maščevalnosti so šli in zahtevali od barona Heina toliko časa njegovo premeščanje, da ga je res prestavil v Bukovino. Sedaj bi pa radi tudi pri bukovinskem deželnem šolskem svetu proti njemu intrigirali. — Temu zlobnemu napadu naj služi sledeči odgovor. Višja šolska oblast je podelila prof. Jenku daljši dopust, da se odpočije od preobilnega duševnega napora. Prof. Jenko je bil od dne 13. septembra 1910 do 3. oktobra 1911 začasni gimnazijski vođa v Seretu. Obenem je poudarjeval 1. 1910/11 v osmi šoli kot razrednik latinščino in grščino 10 ur na teden. Gimnazijsko vodstvo v Bukovini da poleg tega več opravi kakor n. pr. na Kranjskem, ker so na gimnaziji v Seretu učenci in učitelji raznih veroizpovedanj in raznih narodnosti, in je tedaj obveščanje s strankami mnogo težavnejše kakor na kaki kranjski gimnaziji. Prof. Jenko je moral delati na teden po 50 do 60 ur, ne da bi imel pri gimnazijskem vodstvu kakega pomočnika. Sestavil je sam izvestje za šolsko leto in spisal sam vse akte za 8. šolo in zrelostni izpit, ki ga je delalo 37 kandidatov. Vrh tega se je še pečal z znanstvenimi študijami. Da je prof. Jenko po takem duševnem naporu počitka potreben, je samo ob sebi umevno. Profesor Jenko ni bil nikdar kazensko prestavljen in oblast mu je vedno selitvene stroške sama plačala. Ravno nasprotno; naučno ministrstvo samo mu je izreklo priznanje zaradi njegove delavnosti (Wegen seines pflichterfügen und verdienstvollen Wirkens). Prof. Jenko se ni s politiko sploh nikdar bavil, volilne pravice se pa seveda sme posluževati vsakdo, če tudi nima takih nazorov kakor jih ima Ivan Hribar.

— **Politična tiskovna napaka.** »Narod« ima silno veselje, da ponatiskuje, kar kak liberalni Čeh napiše o dr. Susteršiču. Če meni »Narod«, da to kaj več velja kot to, kar piše on, se silno moti. Češki liberalci je ravno tako neumen kot slovenski, pri vsaki volitvi dobita oba vedno več novih batin. Zato smo ob kritikah gospode okoli »Naroda« in »Narodnih Listov« popolnoma hladni. Včeraj je »Narod« zopet priobčil eno takih »kritik« političnih penzionistov okoli »Narodnih Listov«, pri tem je pa posegel vmes nagajivi tiskarski škrat, kar se pač vsakemu listu rado dogodi. Ko se je »Narod« z »Narodnimi Listi« nakregal nad dr. Susteršičem, je izbruh svoje jeze tako-le zaključil: »Politika češka je dovolj dolgo stopala po trnjevih potih, na katera jo je spjel dr. Susteršič in zadnji čas je že, da se enkrat postavi na svoje roge.« — Da, rogove ima politika, če jo vodijo liberalci. Češkim in slovenskim liberalcem ti rogovi vedno bolj rastejo in prav zanimivo bi bilo, če bi se res nanje postavili.

— **Odbor političnega društva »Edinost«** se je v svoji prvi seji konstituiral sledeče: Predsednik dr. Josip Wilfan, I. podpredsednik dr. Edvard Slavik, II. podpredsednik Alojzij Goriup, tajnik dr. Ivan M. Čok, blagajnik dr. Ljubo-

mir Tomašič, blagajnikov namestnik Julij Mikota.

— **Nove umetniške razglednice za Božič in Novo leto** je založila »Slovenska Straža«. Razglednice se že izdelujejo in pridejo v kratkem v promet. Sl. ke je s tolikim umetniškim zanosom izvršil akademski slikar gospod Vavpotič, da bodo to najlepše razglednice, kar smo jih doslej Slovenci imeli. Božični in novoletni pozdrav na razglednici je spesnil Silvin Sardenko. **Prosimo, naj se že sedaj na dom'snicah pošiljajo naročila na pisarno »Slovenske Straže« v Ljubljani.**

— **Iz Bele Krajine.** Nedeljo dne 19. t. m. se je ustanovil v Semiču telovadni odsek Orel. Po veliki maši se je zbralo dokaj mladine na za to določenem prostoru in je govoril Fr. Terseglav o nalogah kmečke mladine v sedanjem času. Za njim je g. Karol Supin razložil, kakšno je poslovanje telovadnega odseka. Gg. župnik in kaplan sta dodjala vsak svoje in se izvolil odbor Orla. Fantov je pristopilo že 50. Bog daj veliko sreče!

— **Dolenji Logatec.** Kakor se je že v prejšnjem delu po celi Kranjski izvršil volilni boj občinskih volitev in to skoraj povsod s sijajno zmago S. L. S., tako čaka tudi nas obračun z liberalci in njihovimi privrasci. Imeli smo že dva shoda. Na enem je razpravljal g. dr. Pečan, na drugem pa je poročal državni poslanec Gostinčar. Volilni imenik je bil že tudi narejen in razpložen. Bil je pa tako vzorno ustvarjen, da je bil na zahtevo od naše strani od c. kr. okr. glavarstva ovržen. Sedaj je oklican in razpložen že drugi novi volilni imenik.

— **Pasji kontumac v Dobrunjah.** Iz Dobrunj se nam piše: Na naslov c. kr. deželne vlade. V občini Dobrunje je bil razglašen v prvih dneh meseca marca pasji kontumac, ki ni še do današnjega dne preklecan. Dasi se že davno ni pripetil noben slučaj pasje stekline, vendar noče c. kr. okrajna glavarstvo v Ljubljani kontumaca razveljaviti. Zato se obračamo na c. kr. deželno vlado, naj ukrene potrebno, da se kontumac takoj prekliče. Zakaj bi se ravno za našo občino uporabljale drugačne postavbe kot za druge? V naši občini, zlasti v nižini, mora imeti malone vsaka hiša psa, da čuva perilo, a če ne bo kontumaca nikdar konec, bo moral vsak sam pobiti svojega psa, ker so živali, ki morajo biti vedno priklenjene, že vse neumne. Upamo torej, da deželna vlada ustreže naši zahtevi.

— **Zadružna zveza** nas prosi, da objavimo sledeče: P. t. članice se tem potom opozarjajo, da za leto 1910 Zveza ni plačala za svoje članice neposrednih pristojbin. Če torej kaka zadruga istih še ni plačala, naj to takoj stori. Tozadnevna navodila so v 1. in 19. številki »Narodnega gospodarja«.

— **Tehnično osebje za agrarne operacije na Kranjskem** je sledeče sestavljeno: Višji gozdarski komisar Hugo König in nadgeometer Ivan Presel za agrarna nadinženirja, nadgeometer Iv. Sirk in Ferdinand Čermak za agrarna nadgeometra prvega razreda in nadgeometer Ferdinand pl. Kleinmayer za agrarnega nadgeometra drugega razreda. Geometra Julij Burda in Feliks Justin za agr. geom. prvega in geometra Franc Ahčin in Ivan Petročnik drugega razreda. Za agrarne eleve so imenovani Albin Zakrajšek, Franc Detter in Robert Tratnik.

— **K umoru na Dunaju.** Oče dr. Matkoviča ni doma iz Črnomlja, ampak iz Tančegore št. 51 v župniji Dragatuš. Ime mu je Jure Matkovič in ima tri sinove: Jurija, Franca in Riharda. Najstarejši Jurij je že oženjen. Oče, penzioniran poštni sluga, je bil pred par leti doma in tudi en sin z njim. Kdo izmed treh sinov je bil na domačiji, ni znano. Najbrže morilec, ker je bil takrat še študent okrog 20 let. Zanimivo je, da je morilčevega očeta Jurija Matkoviča — kot brihtnega fanta — v službo spravil bivši črnomljski okrajni glavar grof Chorinsky, oče dvornega svetnika Chorinskyja. Morilčeva sestra Marija Matkovič iz Grleka št. 2 pri Dragatušu je predlansko leto nekaj časa služila pri svojem s'ricu na Dunaju; pa je kmalu službo pustila, ker ni znala nemško.

— **Umrli** je v Zagrebu kanonik Ladislav pl. Barabaš.

— **Proti agentom.** Iz Krasa se nam piše: Te dni potujeta dva nemška agenta iz Berlina in Monakovega, ki ponujata spodnje perilo. Nimamo namena, da bi preiskovali kakšne kakovosti je dotično blago, le to je resnica, da je svota, za katero se vsakdo zaveže, navadno zelo visoka. Ampak eno je, kar obojamo, da se ti ljudje drznejo od nas zahtevati, da bi mi z njimi občevali v nemškem jeziku. Za zgled naj navedemo kako se je zgojila temu agentu v nekem župnišču na Krasu.

Agent vstopi, se odkrije in reče: Ich habe die Ehre. Odgovor: Dober dan, Bog daj. Agent: Deutsch sprechen. Odgovor: Pri nas se govori samo slovensko. Agent: Polnisch sprechen. Odgovor: Ne, samo slovensko. Agent: So? Odgovor: Da, tako. Adijo! Z Bogom! Pa je šel. Sobotraje, posnemajte!

— **Na občnem zboru proste organizacije okrajnih zdravnikov na Kranjskem**, ki se je vršil dne 17. t. m. v hotelu »Union«, je bil izvoljen načelnikom dr. Al. Homan iz Radeč in namestnikom dr. J. Hubad iz Škofje Loke.

— **»Dimeža«** bo vprizorilo Kat. sl. izobraževalno društvo v Mekinjah, dne 26. novembra. Začetek točno ob pol 4. uri popoldne. Na zanimivo igro že vnaprej opozarjamo.

— **Radeckijev veteran umrl.** V Gorenji vasi nad Škofjo Loko je umrl v petek, 17. t. m. Radeckijev veteran Franc Polenšek v 87 letu. Rojen l. 1825, je služil pri 19. lovskem bataljonu od 1846. l. celih devet let in se vdeležil menda 13 bitk. Kljub starosti še vedno svežega spomina, je prav rad pripovedoval, kaj vse je doživel na Laškem.

— **Predela za žezn'co Bjelovar-Garešnica-Grubišno** je izredno hitro napredujejo, ker gre podjetju na roke zlasti prizadeto ljudstvo. Pri odkupu sveta na celi črti ni bilo nobenih zaprek, ter je dotični geometer, ki je pri tem sodeloval, izjavil, da še ni nikjer naletel na železniški zgradbi tako naklonjeno ljudstvo, kakor tu. Z zgradbo železnice se v kratkem prične.

Koroške novice.

k **Dekliški shod v Pilberku.** Velik dekliški shod se je vršil v nedeljo 19. t. m. ob 3h popoldne v Pilberku v Narodnem domu. Kljub slabemu vremenu se je zbralo toliko deklet in žena iz Pilberka in okolice, da je bila dvorana čisto polna. Shod katerega je sklicala »Slovenska kršč. soc. zveza za Koroško«, je otvoril g. kapl. Hornböck ter dal besedo Dr. Rožiču. Dr. Rožič je v uvodnih besedah toplo pozdravil vro zbrano ženstvo, ki je prišlo na shod od blizu in daleč. Govornik je potem razpravljal o namenu in pomenu slovenske ženske organizacije za slovenski del Koroške. Kazal je na veliko potrebo, da se tudi na koroškem slovenske žene in dekleta združijo v eno veliko, združeno armado, ki bo stala na braniku za pravice in koristi slov. ljudstva na Koroškem. Govornik je govoril o nalogah, ki jih imajo slovenske žene in dekleta na Koroškem v verskem narodnem, pa tudi v socialnem oziru. Da se te naloge tudi v dejanje izpremene, zato je treba krepke, enotne, složne organizacije vseh slovenskih koroških žen in deklet, — treba je umnega vodstva in vstrajnega smotrnega delovanja. Dr. Rožič je razpravljal dalje o potrebi ženske izobrazbe, o branju knjig in časopisov z ozirom na ženstvo, gospodinskih šolah in tečajih, v katerih bi se slovenska dekleta z malimi stroški naučile umnega, praktičnega gospodinjstva.

k **Obirsko.** Visoko gori na Obirskem se je vršil v nedeljo us. anovni shod »Slovenskega katoliškega izobraževalnega društva«. Govoril je dr. Jesenko iz Celovca. Ljudstvo je bilo navdušeno ter v velikem številu pristopilo k novemu društvu.

k **Gospa Sveta.** Dne 8. novembra je obiskalo našo starodavno cerkev 258 kranjskih romarjev z Bleda in okolice pod vodstvom g. župnika Oblaka.

k **Cerkvena vest.** Razpi. ana je župnija Breza nad Krivo vrbo ob Vrbskem jeze u do 22. decembra 1911. Patronat ima gospod. etska prošnja, t. j. knezoškof. Zeleti bi bilo, da pride v ta versko zapuščen kraj vnet dušni pastir.

k **Nevarno je ohol** na levarju č. g. Franjo Vasel, kaplan v Prevaljah.

Štajerske novice.

k **Celjske novice.** Občinske volitve v celjski okolici se vrše dne 27. in 28. novembra v Fazarinčevi gostilni na Ostrožnem. Dne 27. voli III. razred, dne 28. pa dopolne II. in popoldne I. razred. — V nedeljo 26. t. m. priredi izobraževalno društvo v Celju v hotelu pri »Belem volu« igro »Sanje« v petih dejanjih. Pričetek je ob 3. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor. V petek 17. t. m. so tukaj ar. irali pet hrvaških žepnih tatov. Izročili so jih okrožnemu sodišču. — Aretirali so v Celju agenta zavarovalnice »Franco-Hongroise« Ivana Muršeca. Vzdržil je iz zavarovalnice s ponarejenimi podpismi iz celjskega okraja več svoje provizije. — Aretirali so tudi nekega tatu iz Zagorja, ki se je v splazil v neko tam. trgovino in ukradel 150 K. Nato je pobegnil v Celje, kjer

ga je zasačila roka pravice. — Vsled pomanjkanja kazenskih slučajev se letos četirto porotno zasedanje v Celju ne bode vršilo. — Porotna zasedanja pri celjskem okrožnem sodišču se bodo vršila leta 1912 sledeče dni: prvo se prične dne 12. februarja, drugo 20. maja, tretje 2. septembra in četrti 2. decembra. — V mesecu oktobru je v Celju in okolici umrlo 28 oseb. — Slovenska zavednost. O tem poglavju smo dobili iz verodostojnega vira sledeče poročilo: »Zadnje čase z upravičenostjo grajate narodno nestrpnost nemških uradnikov na celjski pošti. Kako pa Slovenci sami pospešujemo nemško nadutost, vam naj pojasni dejstvo, da uslužbenci mnogih »narodnih« trgovin in podjetij s poštnimi uradniki ne le nemško občujejo, če uradnik nemško govori, ampak če jih uradnik slovensko nagovori, nemško odgovarjajo. Ali s takim postopanjem ne zasmehujejo sami sebe?!

k **Drobne novice.** Šoštanj. Zadnji teden je tukaj utonil sinček posestnika Stropnika. Ko je bil sam doma, je zašel v neko vodo blizu hiše in utonil. Nesrečna mati je šele pred kratkim zgubila eno svojih hčerk, ki se je pred kratkim v materini odsotnosti pri ognjišču tako opekla, da je vsled opeklin umrla. — Požari. Na Bregu pri Ptujju je zgorela 1. t. m. hiša Martina Begana. Hiša je bila iz lesa in je zgorela do tal. Žažgali so otroci. — V Smartnu pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah je zgorelo posestniku Maharu vse, kar je imel: hiša, gospodarska poslopja in vsi spravljani pridečki. Tudi tukaj so zažgali otroci. — V Gorici pri Račjem je zgorelo te dni 6 gospodarskih poslopij, ker je pihal močan veter. Ogenj je izbruhnil pri posestniku Čelofigi. — Iz Ftuja. V ponedeljek se je pasel konj kmeta Horvata iz Zg. Pristave na travniku blizu Drave. Pri tem je padel v Dravo in utonil. — Minister za uk in bogočastje je s privolenjem ministra notranjih zadev pri okrajnem glavarstvu v Ptujju službujočega okrajnega komisarja Milana Lubeč namestil v ministrstvu za uk in bogočastje. — Umrli je Ivan Liegerhofer, nadsprednik južne železnice. Prepeljali so ga v Sevnico. Pogreba se je udeležilo več železničarjev iz Maribora. Bodi mu lahka domača zemlja. — Podpor. no društvo Franc Jožefove šole v Ljutomeru ima v nedeljo 26. novembra svoj redni občni zbor po večernicah ob 3. uri v šoli. Pridite vsi udje in prijatelji šolske mladine. — Nesreča v rudniku. Delavec Josip Jurkošek je delal nedavno v nekem oddelku v rudniku. Stal je na odru ter stopil na desko, ki ni bila nič pritrdjena. Padel je kak štiri metre globoko in si zlomil na dveh mestih rebra ter si poškodoval tudi arterije. — Imenovan je poštni pristav Franc Seidl v Mariboru za nadpoštara v Neudau na Srednjem Štajerskem. — Hudobneži. V neki noči zadnjega tedna so trije posestniški sinovi v Podvinu pri Brežicah ponoči razgrajali po okolici. Polomili so ploteve in napravili tudi več druge škode. Pri neki hiši so skozi odprto okno vrgli na posteljo goreč zvezek tresk. Le domačim, ki so spali v dotični sobi in se vsled dima goreče postelje prebudili, se je zahvaliti, da ni nastal vsled lahkomiselnosti teh fantov požar. — Našli so kar so iskali. Iz trga Planina se nam poroča: Pred kratkim so popivali v neki gostilni na Planini lesni delavci Štefan Kostanjšek, Miha in Franc Ferlin, Martin Klanžer in Franc Umek iz Veterika pri Kožjem. Ko so se vračali domov, so srečali hlapce Janeza Kladnika, Jožefa Leskoška, Franca Šlendra, Karla Vovka in Antona Šeska iz Planine. Začeli so se pripraviti. Prišlo je do pretepa, pri katerem so se takoj začeli obdelavati z noži. Franc Ferlin je zadobil več vbovljajev z nožem in se nevarno ranjen na pljučah. Tudi Mihaela Ferlina, Kostanjška in Klanžerja so precej zdelali z noži in koli. Preten je nastal vsled klica delavcev: »Danes mora teči planinska kri!«

k **Bivši Rajsterjev hotel v Šoštanju** je kupila na dražbi celjska »Ljudska hranilnica in posojilnica«.

k **Grozna nesreča** se je prigodila med Trbovljami in Hrasnikom na žel. progi. Mali sinček in hčerka železniškega čuvala Lovrenca Blažiča, sta preplezala plot, ko sta bila brez nadzorstva, in šla na železniško progo. V tem hipu je pridirjal brzovlak, zagrabil malo Marijo in jo zagnal več metrov daleč, da je z razbitim telesom in glavo obležala mrtva. Sinček je bil rešen. Zalošten je šel v hišo pravit materi o grozni nesreči.

k **Huda mesarjeva kava.** Iz Maribora poroča: Mesar Pirš se je te dni spl na trgu s svojo ženo Alojzijo, ko je prodajal meso. Po daljšem prepiru mu je žena zasadila oster mesarski nož v rebra in ga težko poškodovala. Prepe-

ljali so ga v bolnišnico. Nedavno so Alojziji Pirš odvzeli revolver v neki kavarni, ker je prišla po moža ki je kvarjal v kavarni in mu grozila, da ga ustrelji.

Š Hlapec pobegnil s konji in vozom. Neki posestnik v Mureku je poslal svojega hlapca z vozom in konji v gozd po drva. Hlapec pa se je odpeljal mesto v gozd Radgono, kjer je hotel prodati voz in konje. Ker se pa ni mogel izkazati s konjskim listom, tudi ni mogel konja prodati. Ko je slutil, da ga zasledujejo, je pustil voz in konje na trgu ter pobegnil. Voz je stal dalje časa s konji na trgu sam, na to pa so ga zapeljali v hotel Cesar, kamor je prišel potem lastnik po njega.

Š Cerkveni rop. V noči od 14. na 15. t. m. je neznan zlikovec ukradel v slovenski župni cerkvi v Ptujcu luno iz monštrance. Najsvetejše so našli zjutraj v nekem kotu zdrobljeno. Neznane se je moral bržkone že zvečer v cerkvi kam skriti, da je potem ponoči nemoteno izvršil zločin. Lotil se je tudi nabiralnika v Marijini kapeli, a je menda zelo slabo opravil. Do sedaj storilca še niso mogli izslediti. Cerkve so našli zjutraj tako zaprto, kakor ponavadi.

Š Umrli je v Višnji vasi pri Vojniku g. M. Goričan, oče potovalnega učitelja Fr. Goričana.

Ljubljanske novice.

Ij »Ljubljana pred in po potresu«. To zanimivo predavanje po primariju dr. Vinko Gregoriču se prične danes točno ob 8. uri zvečer v »Ljudskem Domu«. Predavanje bo spremljalo okrog 90 slik. Vstop vsakemu prost.

Ij Mesečna konferenca ljubljanskih gg. duhovnikov bo v sredo dne 22. t. m. v Alojzijevešču (prvo nadstropje). Pred konferenco običajna pobožnost v kapeli.

Ij Javno blamažo je včeraj doživel naivni »Narod« z »vprašanjem na predsednika graškega nadsodišča gospoda Pitreicha«, ki je ukazal sodnemu svetniku Zmavcu in pisarniškem predstojniku Abramcu, da morata odložiti mandate v občinskem svetu novomeškem, menda zato, ker je mnenja, da sodnik, ki sodi vse stranke, se politično ne sme eksponirati. Sedaj pa pride »svobodoljubni« »Narod« in zahteva isto postopanje za ljubljanskega občinskega svetnika c. kr. sodnega slugo Josipa Marinko. Kakor je nam znano, g. Marinko doslej še ni nikdar sodil in menda tudi ne bo. Zato odpačejo vsi »Narodovi« pomisleki.

Ij Gg. profesorji na potovanju. Po Ljubljani kroži zopet nova »profesor-ska«, ki se pa odlikuje po tem, da je resnična. Neki tukajšnji ravnatelj je pred par dnevi povabil nekaj svojih stanovskih tovarišev na par veselih uric na svoj dom v Škofjo Loko. Gg. profesorji so se z veseljem odzvali prijaznemu vabilu. Ko so se zbrali na južnem kolodvoru, da se popeljejo v Škofjo Loko, je bilo med njimi tako razpokoženje, da je g. ravnatelj bil prepričan, da je svoje prijatelje res za nekaj uric temeljito odtegnil morečim skrbem in učenjaškemu premišljevanju. Veseli so stopili gg. profesorji v vlak, vlak je pričel pihati dalje po lepem ljubljanskem polju in čez četrto ure je že zaklical konduktar — »Zalog! — Salloch!« »Kaaaj« je rekel g. profesor, ki se na geografijo najbolje spozna, »to pa ni Škofja Loka!« Vsi gospodje so se v svoji raztresenosti vsedli v napačni vlak in pripeljali so se v Zalog, namesto na veselo gostijo v Škofjo Loko ter sedaj na vso moč zabavljajo na res škandalozno nerodno ureditev našega južnega kolodvora.

Ij Odkod ime Kolezija? V zadnjem zvezku »Carniole«, katere zanimivo vsebino smo danes priobčili, pripoveduje gospod profesor R. Perušek o imenu Kolezija. Gospod pisatelj pripoveduje, da se je iz leta 1496. ohranila vest, da je imela Ljubljana takrat dva mlinarja: enega pri Senklavzu, enega pa ob Gradaščici, katerega posestnik je bil neki Peter Kolesa ali Kolesa. Iz tega je nastalo ime Kolesje, pozneje Kolesije, sedaj pa se pravi v Koleziji.

Ij »Jutro« in naša mestna policija. Zanimalo nas je izvedeti, zakaj se »Jutro« dan na dan zaletuje v našo ljubljansko policijo ter napada njo in njene šefa, policijskega svetnika Lauterja, katerega je vendar poklical v Ljubljano napredni župan Hribar z naprednim občinskim svetom, zagotovivši mu popolnoma objektivno poslovanje. Informovali smo se pri merodajnih faktorjih ter izvedeli zanimivo vest, da izvira vsa ta »nemilost« »Jutra« iz golega maščevanja, ker se »Jutrovim« reporterjem ne dovoli in ne more dovoliti, da smejo prihajati zlasti v večernih urah na osrednjo po-

licijsko stražnico izpraševati po takozvanih »policijskih vesteh«, brez katerih ne morejo biti. — Takoj, ko je namreč začelo »Jutro« izhajati, prihajali so njegovi uredniki na policijsko centralo ter zahtevali od službujočega vodje ali pa tudi od drugih stražnikov, naj se jim pove, kaj se je vse do 10. ure zvečer v mestu dogodilo, da uporabijo te vesti za svoj list. Izpraševali so celo stražnike na stojščih. Vse to je policijski svetnik Lavtar z odobrenjem takratnega župana Hribarja, kot na podlagi službenih predpisov popolnoma nedopustno ustavil, na kar je neki odposlanec »Jutra«, — ime je na razpolago, — svetniku Lauterju zagrozil: »Vas bomo pa napadali!« Izvedeli smo tudi še druge gorostasne podrobnosti; a to naj zadostuje, da izve javnost pravi dejanski položaj, ter ve ocenjevati »Jutrove« napade. K temu poročilu dostavljamo, da nam je dobro znano, da so hodili takozvani »tržni redarji«, podrejeni gospodu poslancu in tržnemu nadzorniku Ribnikarju z raznimi noticami v uredništvo »Jutra« tudi tedaj še, ko je bilo dajanje policijskih vesti »Jutru« že davno prepovedano in da se je dični sourednik »Jutrov« g. Dolfe Ribnikar na vse kriplje prizadeval, kje da bi kaj novega na rotovžu izvohal za svoj list. Sicer pa beležimo zelo radi, da se je zagotovilo g. svetniku Lavtarju objektivno postopanje, dasi se je ta objektivnost september-skih dogodkov kazala v zelo čudni luči in bi, če bi bilo drugače, g. Ribnikar ne mogel se veseliti svoje prostosti. Znano nam je tudi, da je na rotovžu vse polno »Jutrovcev«, ki dajejo listu mladino vest, katere izvedo kot uradne osebe. Zahtevali bomo od prihodnjega občinskega sveta tudi za nas popolno objektivnost in strinjamo se z »Jutrom« popolnoma, da bode treba očistiti Avgijev hlev, seveda na drugačen način, kakor misli »Jutro«.

Ij Gospa dr. Eleonora Jenko, omožena Groyer, se, kakor izvemo spričo neke prenačljene notice v nekem ljubljanskem dnevniku, naseli stalno v Voloski, da ondi izvaja praktično zdravilstvo in se ravnokar tje kaj seli, tako da bo začela ondi v kratkem ordinirati. To priliklo obenem porabljamo, da omenimo, da se druga hči gospe Jenkove, gdč. Anica Jenko, v svrhu svoje nadaljne izobrazbe poda najbržeje v kratkem v London. Gdč. se je izobraževala v fiziki in kemiji v Peterburgu in Parizu pri madami Curie ter je svoj doktorat napravila v Pragi. — Rodbini Jenkovi čestitamo, da ste njeni hčeri prvi Slovenki doktorici, kar je čast za ves narod.

Ij Poroče. Poročila sta se v Ljubljani Angelj Fava i, knjigovodja, in gdč. Ana Hvala ter Vincenc Vabič, trgovec, in gdč. Angela Hafner, hčerka pokojnega restavraterja.

Ij Na oklicih so: Herman Tomec, uradni splošnega kreditnega društva, in Josipina Jekler z Rečice pri Bledu; Ivan Letnar, sobni slikar, in gdč. Marija Pirnat, šivilja; Valentin Gradišnik, mestni policijski stražnik, in gdč. Frančiška Zavodnik, kuharica.

Ij V Ljubljano skočila. Sinoči se je Jera Pogačnikova s svojim ljubimcem, nekim mesarskim pomočnikom, nekaj sprla. Ko prideta na Poljanski nasip, ji je ta očital nezvestobo, kar jo je tako razkačilo, da je planila v Ljubljano. Ko se je začela potapljati, skoči ljubimec za njo z namenom jo rešiti. Potapljajoča ga je pa zagrabila za noge ter se ga tako oklenila, da bi bila oba utonila, ako bi ne bil na vpitje na pomoč priskočil nek domobranec in ju z naporom rešil gotove smrti.

Ij Svarilo pred nakupom zlatnine. Nekaj dni hodi po Ljubljani neki nemški židovski agent, ki prodaja zlatnino na obroke privatnim strankam in sicer za visoko pretirane cene. Vsled tega opozarjamo sl. obč. v lastno korist, da naj se raje ozira na tukajšnje domače trdke, kjer bode solidneje in ceneje postreženo ter se ne da zapeljati od tujih židovskih agentov.

Ij Zaradi prepovedanega povratka je bil aretovan delomrži Ivan Zabjek iz Hrušice pri Dobrunjah, katerega so nato izročili sodišču.

Ij Nočni obisk. Minoli teden je bila v nekem prenočišču ukradena trem tujcem denarnica z manjšo vsoto denarja, dve verižici in srebra žepna ura. Policija je izvedela, da sta osumljena teh tatvin pekovska pomočnika Jožef Mašera iz St. Petra pri Celju in nek Cimperman ter oba aretovala in izročila sodišču. Ukradeno uro z verižico sta imela še pri sebi. Osumljena sta bila že oba predkaznovana in je se sebnost Mašera tujemu imetju zelo nevarno.

Ij Napredek v cerkveni upravi. Pred kratkim so napeljali na veliki stolne cerkve električni kabel, ki bo služil pri novih velikih orgljah. Meho-

Potovanje angleškega kralja in kraljice v Indijo. V soboto dne 11. novembra sta se vkrcala angleški kralj Jurij in kraljica Marija v Portsmouthu na parnik »Medina«, s katerim sta odpotovala v Indijo. »Medino« spremlja več oklopnih. Na našem zemljevidu je razvidno, da se peljeta kralj in kraljica

čez Gibraltar, Malto, Port Said in Aden v Bombay, kamor priplove »Medina« dne 2. decembra. V Delphiju in Malanti bosta kronana za indijskega cesarja in cesarico Jurij in Marija sredi decembra. Bombay zapustita 10. januarja, v Portsmouth se pripeljeta dne 31. januarja 1912.

ve bode gonil namreč električni tok. Orglje bodo gotove do meseca oktobra prihodnjega leta.

Ij Društvo slovenskih trgovskih potnikov ima zopet zabeležiti v analih društva blag čin človekoljubja: kot ustanovni član je pristopila z svoto K 200 trdka Ant. Krisper, Ljubljana. Tem potom ji bode izrečena zahvala, želimo, da bi našla v merodajnih krogih še mnogo posnemovalcev. — Odbo-rova seja se vrši v četrtek dne 7. dec. t. l. ob 9 uri zvečer v društveni sobi; III. občni zbor pa se vrši v nedeljo dne 31. decembra t. l. ob 9 uri dopoldne v hotelu Ilirija.

Ij Tatvine. 19 letni Jožef Starina iz Trzišč je ukradel Ivanu Starini 1300 kron in neznano kam pobegnil. — V Borovljah je pa 14 letni Negod poneveril 800 K in jo baže odkuril na Kranjsko.

Ij Dežnik ki ga je v nedeljo zvečer v gledališču, garderoba parter desno nekdo pomotoma vzel, naj se odda v garderobi istotam.

Ij Zatekel se je bel psiček. Dobi se ga pri hišniku na glavni pošti.

Glasha.

*** Cerkvenim pevskim zborom za advent in Božič.** P. Angelik Hribarjeve adventne in božične pesmi za mešani zbor. Izdala in založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. — Cena partituri K 2-40, glasovom K —60. — V novi izdaji izšla zbirka, je poleg Cecilije v naši cerkvenoglasbeni literaturi edina, ki obsega večje število adventnih in božičnih napევov. Kakor vse Angelikove skladbe, se tudi te odlikujejo po pristrčnomilem značaju, pravem cerkvenem duhu kakor slogu, kakoršen našemu ljudstvu najbolj prija. — Ker se bliža adventni in božični čas, opozarjamo na te ljubke napēve vse naše cerkvene pevske zборе. Isti jih bodo z veseljem peli tako božične, kakor adventne.

Razne stvari.

Slijajna zmaga nemških katoličanov v Kolinu ob Renu. Pri občinskih volitvah v Kolinu ob Renu so zmagali kandidati nemškega katoliškega centra proti socialnim demokratom in liberalcem z uprav ogromnimi večinami v III. in II. razredu. V I. razredu so zmagali liberalci. Občinski zastop Kolina ob Renu bo imel 32 občinskih svetnikov katoliškega nemškega centra in 19 liberalcev.

Zdravnika umoril, ker ga ni ozdravil. V Krasnojarsku v Sibiriji je ustrelil davčni uradnik Menšikov zdravnika dr. Šukova, ki ga je štiri leta zdravil brez uspeha. Menšikov je nato ustrelil samega sebe.

Od posinovljenca umorjen in razkosan. V kraju Zadova, okraju Storozynetz, se je dogodil grozen očetovski umor. V hiši trgovca in posestnika Konstantina Dubkovieckega so našli v košari perila njegovo truplo popolnoma razkosano. Dognano je, da je bil najprej ustreljen in šele potem razsekan. Morilca so kmalu izsledili v osebi njegovega posinovljenca, devetnajstletnega Oleza Dubkoviecki. Po kratkem tajenju je umor priznal. V svojem priznanju je navedel, da je izvršil zločin radi tega, ker je edini dedič in ker ni mogel dočakati očetove smrti kljub njegovemu dolgemu bolehanju in starosti. Morilca so že izročili sodišču.

Tisoč kron za eno bolho. Angleški Rotšild ima veliko zbirko bolh. Dose-

daj ima v svoji zbirki nad 2000 raznih vrst; ena sama vrsta mu je še manjkala, in sicer takozvana arktična bolha, ki se nahaja v polarnih krajih. Vsa prizadevanja to redko vrsto pridobiti, so ostala brezuspešna. Vsled tega je dal Rotšild v več listih razglasiti, da dobro nagradi dotičnega, ki mu preskrbi par takih izvodov živali. Ta oglas je čital tudi nek lovec na severnem tečaju. Takoj je odpisal v London tri dobro re-jene arktične bolhe, kakršne žive samo v kožuho severne lisice. S prihodnjo pošto iz Londona pa je prejel 3000 K. Za vsako bolho torej 1000 K. Nepriljubljene živalice so bile res dobro plačane.

Odkritje srbske »črne roke«. Iz Belgrada poročajo: Aretovani ustanovitelji tajne zveze »Črna roka« je izpovedal, da je »Črna roka« po par mesecih svojega obstoja štela že 2500 članov, večinoma dijakov, mladih častnikov in mož vseh političnih strank. Pred nekaj tedni se je nekemu članu te tajne družbe, nekemu častniku, zazdelo, da bi se moglo organizacijo izrabljati za namene, ki so njenim lastnim nasprotni. Zaradi tega je organizacijo izdal in stvar je prišla na dan. Zaradi tega odkritja vlada po vsej Srbiji veliko razburjenje.

Zaušnica zaradi pozdrava. V mestu Karlsruhe je ob belem dnevu na eni najživahnejših ulic ministerialni svetnik Schäfer udaril s pestjo v obraz policijskega komisarja Hollerbacha, baže zato ker ga ni policijski komisar pozdravil. Cela afera se bo obravnavala še pred sodiščem.

Cene sladkorju padajo. Na nemških sladkornih trgih v Hamburgu in Magdenburgu so padle 20. t. m. cene sladkorju za 30 do 40 fenigov za staro blago in 10 fenigov za novo blago. Tudi na praškem trgu so padle cene sladkorju.

Posiljlatve svetilnih sroistev, cigaretnih ovojkov itd. na Nemško. Trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani se nanašanja, da so v Nemčiji iz inozemstva tja prihajajoče posiljlatve svetilnih sredstev, netilnega blaga, cigaret, cigaretnih tobaka, cigaretnih ovojkov, tobaka in smodk, poleg uvoznine podvržene tudi posebnemu davku odnosno carinski dokladi. Pri posiljlatvah s carinskim plačilnim listom se pobirajo carinske in druge nepoštarne pristojbine na podlagi plačilnega lista od pošiljalca tudi tedaj, če je morda na pošiljatev napravil pripombe, kakor: »Carine pre-sto, izvzemši davek«.

Učinek soli na rastline. Znano je, da se razvijajo rastline na morskih obalah bujnejše nego na suhem. To je dovedlo nemškega agronoma Giersberga do proučevanja učinka soli na rastline. Izkušnje, ki jih je napravil s kuhinjsko zelenjavo so imele jako ugodni rezultat. Zelenjava, ki je rasla na zemlji, med katero je bila zamešana sol se je razvila hitreje in bujnejše, bila je melkejša in okusnejša. Giersberg je dognal, da zadostuje za oral zemljo 1½ ali 2 kg. soli, zastresene v deževnem času. Dobrote soli občutijo najbolj karfijska, špinata, špargelj, solate in artičoke. Tudi na sadno drevje učinkuje sol ugodno, in sicer je treba za vsako drevo 150 do 200 gramov soli.

Sadno drevje je obrodilo na Zgor. Avstrijskem, kot poročajo, zelo bogato, bodisi kvalitativno ali kvantitativno.

Taščo zapri v svinjak. V Kuli v Bosni je kmet Petar Pribić po smrti svoje žene svojo taščo zapri v svinjak, kjer je prebila tri leta. Sedaj so jo našli do kosti shušano in slepo. Pribića so zaprili.

— Odlikovana hrvaška ženska za-
druga. Na svetovni razstavi v Turinu
je dobila grand prix ženska zadruga za
domačo industrijo v Petrinji.

sl **Srbska tovarna sladkorja v Bel-**
gradu, ki jo je srbska vlada pred krat-
kim zaprla, češ, da ni napravila krog
poslopij zidu, kakor je zahtevala davč-
na oblast radi kontrole, je sedaj znižala
ceno sladkorja za 18%. Takoj na to je
vlada dovolila, da sme zopet pričeti z
delom — proti obljubi seve, da bo to-
varna dotični zid čim preje napravila.

sl **Podonavsko deželno trgovsko**
društvo se je te dni osnovalo v Belgra-
du z osnovnim kapitalom 2 milijonov
dinarjev. Največ delnic je v rokah bu-
dimpeštanske podružnice zagrebske
Srbske banke. Predsednik je dr. Ge-
deon Dundjerski. Društvo se bo pred
vsem bavilo s trgovino poljskih pridel-
kov.

— **Nov list v Sarajevu.** Državni po-
mošni uradniki in pisarji v Bosni so
začeli izdajati svoje lastno glasilo pod
naslovom »Čatib«. Izhaja v latinici in
cirilici v hrvaškem jeziku.

Telefonska in brzojavna poročila.

HRVATSKO - SLOVENSKI KLUB.

Dunaj, 21. novembra. Hrvatsko-
slovenski klub je imel danes sejo, v ka-
teri se je vršila debata o draginjskem
vprašanju.

ZBORNICA.

Dunaj, 21. novembra. Začetkom
današnje seje je zapisnikar dr. Mühl-
wert prebral dopis ministrskega pred-
sednika, v katerem se zbornici nazna-
nja imenovanje novih ministrov. Po-
tem je grof Stürgkh nova ministra
zbornici nakratko predstavil. Nato se
je nadaljevala draginjska debata. Prvi
je govoril poslanec Ivčević, potem če-
ški agrarec Janovec in socialni demo-
krat Schlingner.

PROTI NASILJEM HRVAŠKE VLADE.

Dunaj, 21. novembra. Poslanec
Trešić in tovariši so vložili interpela-
cijo glede na nasilstva, ki jih uprizar-
ja ban Tomašić nasproti svojim politi-
čnim nasprotnikom. V interpelaciji se
navaja, kako hrvaška vlada opozicio-
nalne liste zaplenja, kako je ban su-
pendiral varaždinskega župana dr.
Pero Magdića, kateremu bo najbržeje
vzel tudi advokaturu in kako je moral
zbežati v inozemstvo voditelj seljaške
stranke Stepan Radić. Interpelanti so-
dijo, da bodo volitve za sabor najkrv-
vejšje, kar jih je kdaj bilo. Interpelanti
protestirajo proti temu, da bi se skup-
na armada uporabljala za to, da bi se
hrvaškim volilcem kratila volilna
svoboda in pozivljajo vlado, da se v
tem zmislu ravna.

POLJAKI IN RUSINI.

Dunaj, 21. novembra. Danes se je
vršila tu 1. konferenca med prezidije-
ma Poljskega in Rusinskega kluba gle-
de na nameravano narodno spravo v
Galiciji.

POŠTNO RAVNATELJSTVO V CE- LOVCU?

Celovec, 21. novembra. Tu se na-
merava ustanoviti poštno ravnatelj-
stvo. Občina in trgovinsko ministrstvo
se pogajata glede gradbenih pogojev.

CESAR VILJEM.

Donau-Eschingen. Semkaj je pri-
spel cesar Viljem II., da obišče kneza
Fürstenberga.

SMRTNA KOSA.

Celovec, 21. novembra. Prevaljski
kaplan Fr. Vastel je v St. Vidu umrl.
Pogreb bo v sredo popoldne.

KRVAV DOGODEK NA ZAGREBSKI TRGOVSKI AKADEMIJI.

Dijak streljal na profesorja in na sebe.
Zagreb, 21. novembra. Ves drugi
oddelek zagrebske trgovske akademi-
je je od ravnatelja dobil karcer, ki je
bil določen za večeraj popoldne. Insk-
pcijo je imel profesor Schneider. Nakrat
je vstal 16letni gojenec Milivoj Ščerbak
ter vprašal profesorja, zakaj je on kaz-
novan. Profesor mu je odgovoril, da
sedaj ni časa za tako razpravljanje.
Ščerbak je nato vzel iz žepa browning
revolver ter ustrelil proti katedru.
Krogla je prebila profesorju klobuk, ki
je visel na zidu. Ščerbak je nato obrnil
revolver nase in se ustrelil v desno
stran prsi. Kmalu nato je bil mrtev.

SPLOŠNA VOLILNA PRAVICA ZA ČEŠKI DEŽELNI ZBOR ODKLO- NJENA.

Praga, 12. novembra. V večerajšnji
seji redakcijskega komiteja nacionalne
politične komisije glede § 3. deželnega
reda (Sprememba deželnozbornske vo-
lilne pravice) je bil odklonjen češki
predlog glede uvedbe splošne deželno-

zbornske volilne pravice in sicer z gla-
sovi Nemcev in veleposesnikov. Spre-
jet je bil predlog vlade glede na usta-
novitev nove, četrte kurije.

ZA IZSELJENCE.

Cernovice, 21. novembra. Bukovin-
ski deželni odbor je storil uvaževanja
vreden korak za varstvo izseljencev,
ki so žalibog premnogokrat izročeni na
milost in nemilost raznim pijavkam.
Ko se je deželni odbor o delavnih raz-
merah v Argentiniji natančno informi-
ral ter dobil od našega diplomatskega
zastopnika v Argentiniji potrebna po-
jasnila o naseljevanju in zemljiških
razmerah ter je bilo za naseljevanje
bukovinskih izseljencev vse preskrb-
ljeno, je nastopilo dne 19. t. m. 500 bu-
kovinskih poljedelskih delavcev v po-
sebnem vlaku svojo pot v Argentinijo.
Vozili so se preko Dunaja v Trst, kjer
bodo s parnikom odpotovali v Argen-
tinijo. Tamkaj jih bodo sprejeli pover-
jeniki bukovinskega deželnega odbora
in jih spremenili v že določene kolonije,
tako da bo vsako izkoriščanje došlecev
od strani domačinov popolnoma izklju-
čeno. Kakor hitro bodo došla nova
poročila iz Argentinije o tej akciji, bo-
do odšli nadaljni transporti z izseljen-
ci v Argentinijo.

SAMOUOMOR S ČUDNIMA MOTI- VOMA.

Dunaj, 21. novembra. V nekem tu-
kajšnjem hotelu sta se zastrupili z li-
zalom 30letna pradačalka Juliana Türk
in 23letna šivilja Matilda Kozaurek, ki
sta bili dan poprej dospeli na Dunaj iz
Neunkirchana. Kozaurek se je zastrupi-
la zato, ker ji je mati branila se z ne-
kim možem, ki ima eno samo roko,
omožiti, Juliana Türk pa se je temu
sklepu pridružila iz prijateljstva. Türk
je mrtva, Kozaurek so pa prenesli umi-
rajočo v bolnico.

POŽAR.

Carigrad, 21. novembra. Mesto Si-
mav v maloazijskem vilajetu Brussa
je pogorelo. Pogorelo je vladni konak,
vojašnice in 1000 hiš.

VELIKA RUDNIŠKA NESREČA. — 18 RUDARJEV UBITIH.

New York, 21. novembra. V re-
mogovnikih Botton Greek v Virginiji
je vsled velike eksplozije ubitih 18 ru-
darjev, med njimi tudi štirje inženirji.
Inženirji so revidirali ravno rudniške
naprave, ko je nastala grozna eksplo-
zija, bržkone vsled vnetja premogove-
ga prahu. Doslej so izkopali 16 trupel,
ki so grozno razmesarjena.

PREDSEDNIK REPUBLIKE V SAN DOMINGO UMORJEN.

San Domingo, 21. novembra. Pred-
sednika republike San Domingo so za-
rotniki umorili. Podrobnosti še niso
znane.

CERKEV V OGNJU.

Münster, 21. novembra. V katoliški
cerkvi je izbruhnil požar. Zvonik se je
zrušil. Zgorelo je mnogo bližnjih hiš.

SNEG NA SEMERNIKU.

Dunaj, 21. novembra. Na Semerni-
ku pada neprestano sneg. Doslej je
padlo že nad 40 cm snega.

ROPARSKI UMOR DVEH KAVAR- NARJEV.

Pariz, 21. novembra. Grozen ropar-
ski umor je bil izvršen v Nogentu sur
Oise. Brata Louis in Augustin Lefebvre,
lastnika male kavarne, so našli umor-
jena in oropana. Uradna preiskava je
dognala, da sta prišla zgodaj zjutraj
v kavarno dva moška in naročila kavo.
Medtem ko je Louis Lefebvre hotel go-
stoma postreči, mu je eden izmed ne-
znancev vrgel okoli vratu vrvi, podrl
ga na tla in zadavil. Na klicanje napa-
denca je prihitel njegov brat Avgustin
iz kuhinje, a apaša sta ga umorila na
bestialen način z noži. Policiji se je
posrečilo še v teku večera dne 19. t. m.
areževati oba morilca. Pri enem so na-
šli bankovec za 100 frankov in krvavo
perilo. Morilca sta po umoru oropala
v kavarni blagajno.

MIKLAVŽEVO DARILO!

Hitra vožnja. Knjiga s podobami za
otroke. Cena K 1.60 ta knjižica pa ima
mnogo podob in prizorov na železnici!
Vsaka ima seveda kaj primerno besedilo.
Tu vidijo otroci naslikan vlak, stroj, vozove,
progo, mostove, skozi katere vlak hiti, po-
nike, živali in blago, ki se na železniške
vozove nalaga, pošto itd. Kakor znano, se
otroci najbolj zanimajo za vlak. Zato je taka
knjiga s podobami gotovo ena najpriprave-
nejših daril za otroke. To lepo Miklavžovo
daroilo se dobi v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

+ **Oratorij „Assumpta“.** Po dolgem
molku smo prejeli od P. Hugolina novo
delo, obširno delo z izvirnim slovenskim
besedilom, delo, ki bo ponos naše sloven-
ske glasbene literature. — Oduševljen po
vspehu „lefejeve prispege“ je pričel P. Hu-

golin v jeseni z večjim delom in je sedaj
srečno dokončal. Želel je blaženi Devici na
čast zložiti oratorij in v to svrhu naprosil
preč. Monsig. Dr. Aleša Ušeničnik za bese-
dilo. Le-ta se je blage volje odzval prošnji
in izbral iz sv. pisma obilnega gradiva, ki
se nanaša na Devico Marijo, ter izročil preč.
gosp. prof. Dr. Mihaelu Opeka v pesniko-
vanje. Dr. Opeka je imel jako srečno roko in
tako je bila podlaga za oratorij.

Kolikor je znano, še noben skladatelj
ni zložil Marijinega oratorija, toraj imamo
Slovenci prvi čast in zaslugo, da se je sveti
bogorodnici posvetilo oratorijsko delo. P.
Hugolin bi bil lahko vzel latinsko besedilo
in spravljal svoje delo med širši svet, a imel
je blagi namen, obogatiti domačo glasbeno
literaturo; zatorej zasluži, da njegovo delo
dobi vstop v vsako izobraženo slovensko
družino.

Oratorij ima tri dele: Dormitio (smrt
Marijina), Assumptio (v nebovzetje), Coro-
natio (kronanje). Vsak del traja pol ure in
se izvaja nepretrgano. Je pa v oratoriju 9
mešanih zborov, 2 moška, 2 damska, 1 čve-
terospev, 1 dvospev, 3 bariton samospevi,
1 bas-recitativ, 1 tenor-samospev, 7 sopran-
samospevov (Marija), kratek orkestralni vvod
in v III. delu velik simfoničen stavek, zma-
goslavje. — Kolikor moremo presoditi, bo
oratorij naredil velik vtis, zlasti samospevi
so pravi biseri slovenske skladbe. Skladba
teče gladko naprej in je delo zrele moške
dobe.

Ravnokar je izšel klavirski izvleček ora-
torija na 106 straneh. Prikladna oblika in
razločen je tisk. Vsakdo ima tedaj priliko
proučevati delo, še preden pride do izva-
janja. Čimbolj se kdo seznani z delom, večji
vžitek bo imel od izvajanja.

Delo je založila Katoliška Bukvarna v
Ljubljani. Vabimo tedaj ljubitelje slovenske
glasbe, da si takoj omislijo delo, ki bo za-
vzelo odlično mesto v naši glasbi. Majhen
narod smo in težko je pri nas izdati večje
delo brez izgube; zategatelj je dolžnost vseh
izobraženih Slovencev zlasti glasbenikov,
glasbenih društev, šol in knjižnic, da si
omislijo delo, ki stane v bukvarni 8 kron.

Ker vlada po celem svetu veliko
pomanjkanje surovega masla, nam v
tem oziru tudi inozemstvo ne more po-
magati, kakor n. pr. pri mesu, in žal
se tudi letošnjo zimo ne more pričaka-
kovati, da bi pomanjkanje surovega
masla pomehalo; kakor hitro se povrne
goveja živina s pašnikov, se bodo raz-
mere še veliko poslabšale. Poskusite
za nadomestilo surovega masla slede-
če navodilo in naravnost presene-
čeni bode, o izborni kakovosti tega
surovega masla. Vzame naj se nekaj
rumene, voljne jedilne masti „Ceres“
(v kockah) in doda ravno toliko
bele (v zavitkih). Oboje skupaj se raz-
topi, pri tem se naj pazi, da ne postane
mast vroča. Nato se pridene nekaj su-
rove smetane, v sili zadostuje tudi
mleko (na 1/2 kg masti „Ceres“ pride
1/3 litra smetane). Medtem ko se postavi
skledo zaradi hitrejšega ohlajenja v
mrzlo vodo mora se vse skupaj toliko
časa mešati, da postane mast zopet
trda. Voda ki jo mleko vsebuje se iz-
loči, jedilna mast „Ceres“ pa pridobi
okus in duh najboljšega čajnega suro-
vega masla. Z dodatkom enega jajčje-
ga rumenjaka in nekaj soli se kako-
vost še zboljša.

Za šolske otroke

Da mnogi otroci v šoli nič prav
ne napredujejo, so nepazljivi in
trudni, je prav mnogokrat vzrok
šibka sestava telesa. Pospešitev
mnogokrat primanjkujejoče slasti
do jedi in boljša prehrana je
tukaj brezpogojno na mestu. Nič
ni zato bolj pripravno, kot že
desetletja preiskusena

Pristna samo s
to znamko —
ribicem — kot
garancijskim
znakom Scott-
ovega ravnarja

SCOTT-OVA EMULZIJA

Dalje časa vseskozi redno zavžita, ojači de-
klice in dečke tako razveseljuje, da jim po-
stane šola in učenje zopet veselo.

Pri nakupu naj se zahteva izrečno Scott-ovo emulzijo.
Znamka „Scott“, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za do-
broto in učinek. — Cena izvirni steklenici K 2.50. — Dobi se
v vseh lekarnah.

Karol Jurman
optik

Emilija Jurman, roj. Papež
poročena.

3479

Ljubljana, 18. novembra 1911.

MIKLAVŽEVO DARILO!

Robinson starši. Knjiga s podobami
za otroke. Cena K 1.40, na karton K 1.90.
Ta knjiga nudi znamenito povest o Robin-
zonu v slikah, ki so prikrojene otroškemu
razumu, pa bodo zanimale tudi odraslega.

Popis je okrajan in popolnoma pri-
krojen otrokovi domišljiji ter bo vplival
blažljivo in vzgojno. Največ pa govore več
barvne slike, ki služijo za nazorni pouk.
D bi se v **Katoliški Bukvarni v Ljub-**
ljani.

: Naročajte „Slovenca“ :

„SLOVENCA“

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 21. novembra.

Pšenica za april 1912 11.85
Rž za april 1912 10.28
Oves za april 1912 9.79
Koruz za maj 1912 8.51

Efektiv trdno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306*2 m, sred. zračni tlak 736*0 mm

Dan	Cas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
20	9. zveč.	725.1	3.8	sr. zah.	jasno	
21	7. zjutr.	28.3	1.2	sl. svzh.	del. obl.	0.0
	2. pop.	27.7	6.0		dež	
Srednja včerašnja temp. 5.1° norm. 2.6°						

!! **POZOR** !!

2 njiivi

ki ležita pri glavni cesti v Zg. Šiški.
dobro zaraščen velik

gozd

se takoj prav ceno proda. — Istotam se
proda za polovično ceno 2 para težkih
komadov, 1 lahek komad, 1 lahek eno-
vprežni voz (zapravljenec) !! 1 foto-
graf. aparat !! zelo malo rabljen.

Kje, pove uprava „Slovenca“.

Kupi se v Ljubljani

hiša z vrtom

za ceno do 40.000 K.

Ponudbe sprejema uprava lista.

Učencea

za slikarstvo in pleskarstvo
:: 3247 sprejme takoj ::

Friderik Gimi v Celoveu

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočano

črno Dalmatinsko vino

najboljše sredstvo 2501

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50

BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Mlekarska zveza v Ljubljani

:: sprejme ::

poslovodjo

Plača po dogovoru. - Nastop službe

čimpreje. - Ponudbe je nasloviti na

zvezo samo. - Priložiti je spričevala

o predizobrazbi in tudi o dosedanjem

:: službovanju. 3480 :::

Liubezen gre skozi želodec, zato kuhajte, pečite in pražite samo z jedilno mastjo 'Ceres'.

Navodilo, doseči najboljšo čajno surovo maslo: Vzame naj se nekaj rumene voljne jedilne masti „Ceres“ (v kockah) in doda ravno toliko bele (v zavitkih). Oboje skupaj se raztopi, pri tem se naj pazi, da ne postane mast vroča. Nato se pridene nekaj surove smetane, v sili zadostuje tudi surovo mleko (na 1/2 kg masti „Ceres“ pride 1/2 litra smetane). Medtem ko se postavi skledo zaradi hitrejšega ohlajenja v mrzlo vodo, se vse skupaj toliko časa meša, da postane mast zopet trda. Voda, ki jo mleko vsebuje, se izloči, jedilna mast „Ceres“ pa pridobi okus in duh najboljšega čajnega surovega masla in se tudi lahko kot tako uporablja. Z dodatkom enega jajčega rumenjaka in nekaj soli se kakovost še veliko izboljša. Po tem navodilu pripravljeno »čajno surovo maslo« se sme glasom veljavnih zakonskih določb samo za domačo potrebo rabiti.

Št. 1640. RAZGLAS.

Dne 25. novembra t. l. se bo vršil
v Jelšanah

nov živinski in kramarski semenj.

K obilni udeležbi so vabljeni kupci
in prodajalci.

Županstvo občine Jelšane v Istri.
dne 17. novembra 1911.

3462 Župan **Valenčič.**

Dobro idoča, več let obstoječa

trgovina

se odda v najem takoj ali maja even-
tuelno se proda tudi hiša iz proste roke
Poizve se pri lastniku **Kapiteljska ulica**
št. 7 i nadstropje. 3436

Krompir

== **Tvrške Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta.** ==

Železnato Kina vino

lekarka Piccolija v Ljubljani, Du-
najska cesta

c. in kr. dvornega založnika, papeže-
vega dvornega založnika,

vsebuje potrebno množino železa, v
nasprotju z drugimi železnatimi Kina
vini, katera vsebujejo samo toliko
železa kot navadna namizna vina in
vsled tega nimajo nikake zdravilne
vrednosti. To dokazuje več kemičnih
analiz kakor tudi ona, ki se je izvr-
šila na zahtevo c. kr. ministrstva za
notranje zadeve v Gradcu leta 1910.

Železnato vino lekarka Piccolija
ojači slabokrvne, nervozne, vsled bo-
lezni oslabele osebe, blede, drobne
in slabotne otroke.

1/2 literska steklenica K 2.—, 3 ste-
klenice K 6.60, poštnina in poštni
zavoj franco.

**najboljše kakovosti zdrav in brez-
hiben, debeli ter srednje debelosti,
vedna zaloga, oddaja v vsaki mno-
žini 200 kg dalje tudi cele va-
gone po prav solidni nizki ceni.**

Točna postrežba. 3087

ŽELEZNE PEČI pomočnik in učenec

vsake vrste, posebno prave Musgráve-jeve izvirne
irske trajno grelne peči, štedilnike, ognjišča za ve-
like kuhinje za vzidavanje kakor tudi njih posame-
ne dele dobavlja po najnižjih cenah trgovina z železnino

ŠTEFAN NAGY, LJUBLJANA. 3433

Št. 19.439.

Sprejme se v trgovino z mešanim blagom

event. se sprejme tudi v trgovini dobro izur-
3446 jeno dekle.

Greg. Koželj, trgovoc, Mokronog. 3431

Razpis.

Deželni odbor kranjski bo najel

več dacarjev

za pobiranje užitnine,

Prosilci, ki žele dobiti kako dacarsko službo, predložijo naj svoje
prošnje do

30. novembra 1911

nadzorništvo deželnih naklad v Ljubljani.

Prošnje morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom,
s spričevali o šolski izobrazbi in o dosedanjem delovanju, s spričevalom
o neomadeževanem vedenju ter z dokazili o telesni sposobnosti in
znanju jezikov.

V prošnji mora biti tudi navedeno, kako je prosilec zadostil vo-
jaški dolžnosti, če je sploh še v vojaški zvezi.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 15. novembra 1911.

Ravnokar izšlo: Gospodinjstvo.

Nadalje priporočamo še naslednje knjige:

Leposlovje.

Sienkiewicz, **Quo vadis?** Roman iz Neronove dobe, vez.
K 5.60.
Sienkiewicz, **Mali vitez.** Zgodovinski roman, K 7.—, vez.
K 8.40.
Sienkiewicz, **Rodbina Polaneških.** Roman K 10.—, vez.
K 12.—.
Sienkiewicz, **Potop.** Zgodovinski roman v dveh delih,
K 6.40, vez. K 8.40.
Sienkiewicz, **Z ognjem in mečem.** Zgodovinski roman,
K 4.50, vez. K 6.50.
Sienkiewicz, **Brez dogme.** Roman K 3.— vez. K 4.50.
Wallace, **Ben-Hur.** Roman iz Kristusovih časov, vez.
K 4.50.
Beneš-Trčič, **Kraljica Dagmar.** Zgodovinski roman,
K 3.20, vez. K 4.30.
Verne, **Kapitan Hatteras,** ali Angleži na severnem te-
čaju, K 4.40.
Dostojevski, **Zločin in kazen.** Roman. K 10.50, vez.
K 13.—.

Leposlovna knjižnica:

Bourget, **Razporoka.** Roman. K 2.—, vez. K 3.—.
Turgenjev, **Stepni kralj Lear.** Povest. Stepnjak.
Hiša ob Volgi. K 1.20, vez. K 2.20.
Prus, **Straža.** Povest. K 2.40, vez. K 3.40.
Dostojevski, **Ponižani in razžaljeni.** Roman. K 3.—,
vez. K 4.20.
Sevčenko, **Kobzar.** K 2.40, vez. K 3.—.
Champol, **Mož Simone.** K 1.90, vez. K 3.—.
Sevčenko, **Hajdamaki.** K 1.50.
Seehan, **Dolina krvi.** Povest iz irskega življenja, K 4.20,
vez. K 5.80.
Dickens, **Povest o dveh mestih.** K 5.60, vez. K 6.50.

Ljudska knjižnica.

Doyle, **Znamenje štirih.** Londonska povest. K —60.
Dostal, **Darovana.** Zgodovinska povest iz dobe slovan-
skih apostolov. K —60.
Sienkiewicz, **Jernač-Zmagovač.** Povest. Achleitner, **Med**
plazovi. Povest tirolskega župnika K —60.
Finžgar, **Gozdarjev sin.** Povest K —20.
Detela, **Malo življenje.** Povest K 1.—, vez. K 1.90.
Šenova, **Zadnja kmečka vojska.** Zgodovinska povest iz
leta 1573. K 1.60, vez. K 2.60.
Detela, **Prihajač.** Povest. K —90, vez. K 1.70.
Jirovšek, **Pasjeglavlci.** Zgodovinska povest. — Lagerlöf,
Kristusove legende. K 2.20, vez. K 3.20.

Pesnitve.

Medved, **Poezije,** I. zvezek. K 3.80, vez. K 5.—.
II. zvezek. K 4.—, vez. K 5.40.
Sardenko, **Roma,** Poezije. K 2.—, vez. K 3.20.
Prešeren, **Poezije.** Uredil Pintar. K 1.—, vez. K 1.40.
Gregorčič, **Poezije.** (Ljudska izdaja). K 1.60, vez. K 3.—.
Job in psalem 118, vez. K 2.30.
Pregelj, **Romantika,** K 1.50.
Veseli, **Psalmi,** K 2.—.
Župančič, **Pisanice.** Pesmi za mladino, vez. K —80.

Dramatični spisi:

Za mešane vloge:

Jurčič-Cesnik, **Domen.** Narodna igra s petjem v 5 de-
janjih, K —80.
Anzengruber, **Krivoprisežnik.** Narodna igra v 3 dejanjih
in 7 slikah, K —80.
Medved, **Kacijanar.** Tragedija v 5 dejanjih, K 1.40, vez.
K 2.40.
Rihar, **Andrej Hofer.** Ljudska igra v 5 dejanjih, K —80,
10 izvodov K 5.—.
Krek, **Turški križ.** — **Tri sestre.** K 1.—. 10 izvodov ali
več po K —80.
Meško, **Na smrt obsojeni.** K 1.—.
Jurčič-Govekar, **Rokovnjači.** K —80.
Štoka, **Ne kliči vraga!** Burka. K —60.
" **Mutasil muzikant.** Burka. K —60.
" **Trije tički.** Burka. K —70.
" **Moč uniforme.** Burka. K —80.
Finžgar, **Divji lovec.** K 1.40.

Igrokazi po K —30: Berite novice. — Deborah. —
Donna Dianna. — Dragocena ovratnica. — Dva zeta.
— Ena se joče, druga se smeje. — Ena se mora omo-
žiti. — Gospa, ki je bila v Parizu. — Igralka. — Izbi-
ralka. — Kdor se poslednji smeje. — Kovarstvo in
ljubezen. — Kozarec vode. — Na kosilu bom pri svoji
materi. — Na Osojah. — Nič otrok. — Ogenj ni igrača.
— Pesek v oči. — Precijoza. — Prijetno iznenadenje.
— Revizor. — Same zapreke. — Stara mesto mlade.
— Tri vile. — Umetnost in narava. — Urh, celjski grof
(Teharski plemič). — Uskok. — V spanji. — Vdova
in vdovec. — Veronika Deseniška. — Zbavljica. —
Zapirajte vrata. — Zapravljevec. — Ženska borba. —
Ženski jok. — Žila.

Razne povesti za ljudstvo:

Vsak zvezek po K —30:
V gorskem zakotju. — Krvna osveta. — Za kruhom. —
Berač. — Elizabeta. — Boj s prirodo. — Treskova
Urška. — Solnce in senca. — Svitoslav. — Zaročka o
polnoči. — V znamenju miru. — Mladi samotar.

Vsak zvezek po K —40:
Lažnjivi kljukec. — Pri Vrbčevem Grogi. — Eri. —
Sopek lepih pravljic. — Maksimilijan I. — Nezgodna na
Palavanu. — Najdenček. — Repoštev. — Mirko Po-
štenjakovič. — Prst božji I/II. — Avstrijska ekspedicija.
— Vrtomirjev prstan. — Jama nad Dobrušo. — Doma
in na tujem. — S prestola na morišče. — Eno leto med
Indijanci. — Nar. pripovedke II. zvezek. — Naselnikova
hči. — Izdajalec domovine. — Kristof Kolumb. — Hubad,
Pripovedke I. — Sree, 4 zvezki. — Zlata vas. — Poto-
vanje v Liliput. — Nedolžnost preganjana in povel-
čana. — Timotej in Filemon. — Genovefa. — Tiun
Ling. — Nikolaj Zrinski. — Močni baron Ravbar. —
Zbirka nar. pripovedk I.—II. — Pod turškim jarmom.
— Fran baron Trenk. — Car in tesar. — Črni bratje.
— Hildegarda. — Knez Črni Jurij.

Vsak zvezek po K —48:
Naseljenci. — Narodne pripovedke za mladino I., III.
— Poslednji Mehikanec. — Na preriji. — Strelec. —
Stezosledec.

Vsak zvezek po K —60:
Andrej Hofer. — V delu je rešitev. — Narodne pripo-
vedke IV. — Bitka pri Visu. — Devica Orleanska. —
Elizabeta. — Baron Tegetthof. — Princ Eugen Savoj-
ski. — Mali vseznalec. — Marjetica. — Deteljica. —
Pripovedke iz avstrijske zgodovine. — Kartonica. —
Ogljenica. — Nesrečnica. — General Lavdon.

Vsak zvezek po K —80:
Fabijola. — Miklova Zala. — Perpetua. — Robinson.
— Mlinarjev Janez. — Šmid 100 malih pripovedk.
— Peter Prostak. — Kar Bog stori, vse prav stori.
— Bog pomaga. — Kako vzgaja usoda. — Na rakovo
nogo. — Medvedji lov in čukova gostija.

Vsak zvezek po K 1.—:
Andersenove pravljice. — Saljivec iz Podravja. — Zmaj
iz Bosne.

Vsak zvezek po K 1.20:
Marjetica. — Odiseja. — Dež in solnce. — Kapitan
Žar. — Povesti s potovanja. — Korotanske povesti.
— Babica.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.